

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
MATEŘSKÉ ŠKOLY SLUNÍČKO,
Horní Studénky 93**

MOTTO

Slunce, slunce, tolik je tě, že jsi na celíčkém světě-svit' sluníčko, svit'! Tu se zlatých lánů chytíš, tu na naše vlásy svítíš- nezhasneš nám vid'? Kde jsi ty, je krásně všude, jednou všude krásně bude- svit' sluníčko, svit'!

„Svit' sluníčko, svit'“

**Název školy: Základní škola a mateřská škola, Horní Studénky,
příspěvková organizace**

**Právní forma školy: příspěvková organizace
samostatný právní subjekt, zřízen ke dni 1. 1. 1995**

Ředitelka školy: Mgr. Marie Gintherová

Osnova:

- 1. Identifikační údaje o škole**
- 2. Obecná charakteristika školy**
- 3. Podmínky vzdělávání**
- 4. Práva a povinnosti účastníků vzdělávání**
- 5. Organizace vzdělávání**
- 6. Charakteristika vzdělávacího programu**
- 7. Vzdělávací obsah**
- 7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika**

1. Identifikační údaje

Zřizovatel: Obecní úřad Horní Studénky

**Škola sdružuje: Základní škola, Mateřská škola, Školní jídelna
IČO: 750 290 73**

Adresa školy: Základní škola a mateřská škola, příspěvková organizace, Horní Studénky č. 93, 78901 Zábřeh

Spojení na školu: 583455685, 739828604

Kapacita dětí: 24

Počet oddělení: 1

Zpracovatel programu: Ludmila Steidlová

Datum vydání programu: 1. 9. 2018

Poslední aktualizace: 3. 9. 2019

Účinnost programu: od 2018 do 2021

Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti:

- Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování výchovy a vzdělávání.
- Předmět činnosti organizace je vymezen příslušnými ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a prováděcími předpisy k němu.
- Příspěvková organizace vykonává činnost těchto škol a školských zařízení: mateřské školy, základní školy, zařízení školního stravování.
- Příspěvková organizace zajišťuje stravování pro děti a žáky a závodní stravování vlastním zaměstnancům.

Školní vzdělávací program je zpracován se záměrem dlouhodobější vize jeho plnění. Zkušenosti z minulých roků však ukázaly, že jeho podoba nemusí být trvalá a konečná, může se měnit, vyvíjet a dotvářet podle aktuálních podmínek.

2. Charakteristika školy

2.1. Vnější prostředí

Mateřská škola se nachází ve středu obce ve starší budově. V okolí MŠ se rozkládá obora, kde se pasou jeleni, daňci a mufloni. Od 1. ledna 2003 je MŠ na základě rozhodnutí obecního úřadu v Horních Studénkách sloučena se Základní školou a je dnes příspěvkovou organizací s právní subjektivitou.

Mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 24 dětí. Budova MŠ je dvoupodlažní. Nachází se zde MŠ, školní družina, dvě třídy ZŠ, cvičebna, kuchyň, jídelna, sklady, kotelna a sklad paliva.

U budovy leží školní zahrada, která prošla v roce 2009 rekonstrukcí. Vybavení MŠ je zastaralé, ale dle možností postupně pracujeme na jeho obnově. Je třeba doplnit vybavení herny hracími kouty.

2.2. Vnitřní prostředí

Budova je celkově prostorná. Vnitřní prostory jsou ze všech stran prosvětleny řadami oken. Při vstupu do budovy máme v přízemí šatnu MŠ, ředitelnu, šatnu a WC pro zaměstnance, dále prostornou hernu a třídu MŠ, sklad lehátek, umývárnu a WC dětí. Ve sklepních prostorách jsou sklady, kotelna a sociální zařízení pro topiče. V prvním patře se nachází družina, kancelář vedoucí školní jídelny, I. třída ZŠ, dále WC pro personál, WC žáků ZŠ, cvičebna, II. třída ZŠ a dále to přechází do kuchyně a jídelny.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Dostatečně velké prostory tříd, heren a zahrady nám umožňují vytváření hracích a pracovních center i míst pro odpočinek nebo rušnější pohybové aktivity, a také jejich aktuální obměnu.

MŠ je příspěvková organizace, provoz je hrazen prostředky OÚ.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně doplňováno a obnovováno, učitelky plně

využívají všech pomůcek. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky

nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly,

mohly je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Celý areál MŠ

je vyzdoben pracemi dětí, které se tak podílejí na úpravě celé školky. Na budovu MŠ navazuje školní zahrada, která prošla v roce 2009 rekonstrukcí.

Aby prostředí podporovalo aktivitu, iniciativu a samostatnost dětí dbáme na -dostupnost

materiálů a pomůcek jejich umístěním ve výškové úrovni dětí a jejich viditelném

- označení pro rychlou orientaci dětí, na bezpečnost a hygienu prostředí
- na variabilitnost
  - možnost obměny prostředí společně s dětmi, na podnětnost a estetiku prostředí.

Vybavení budovy:

- starší nábytek a osvětlení ve třídách, hernách a šatnách dětí
- sanitární zařízení, staršího typu
- výdejna jídla podle příslušných norem
- nové koberce
- TV náčiní a nářadí (balanční a rehabilitační nářadí),
- dětské hudební nástroje, Orffovy rytmické nástroje, didaktická technika,
- PC, přístup k internetu
- kvalitní hračky a učební pomůcky (tematické sestavy LEGO DUPLO...),
- stále doplňovaná knihovna dětská i odborná.

Zahrada je světlá, vybavená pískovištěm a herními prvky, skluzavkou s umělým dopadovým povrchem, další domeček se skluzavkou je umístěn v zadní části zahrady společně s kolotočem a houpačkami.

V zimním období můžeme bobovat přímo u MŠ.

Záměry do dalšího období: modernizovat hernu MŠ- hrací kouty, doplnit do prostoru otevřené skříňky. Na zahradě vybudovat domeček na hračky. V šatně zakoupit nové skříňky na oblečení dětí, zrekonstruovat sociální zařízení v MŠ a umývárnu. Zajistit zastřešení pískoviště.

3.2. Životospráva

Děti jsou stravovány podle zásad zdravé výživy. Jejich jídelníček je sestavován tak, aby zahrnoval všechny druhy potravin. Po celý den je dětem k dispozici pitný režim. Děti dle věku využívají sebeobslužný styl svačin a obědů. Nenutíme násilně děti do žádného jídla. Je zajištěn pravidelný rytmus a řád. Rodiče mohou přivádět děti podle svých možností. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku podle počasí. Mají dostatek volného pobytu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ. Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku, odpočinku. Nenutíme děti ke spánku, respektujeme individuální potřeby dětí.

Pitný režim dětí – děti mají k dispozici po celý den šťávu či čaj a pitnou vodu.

Spontánní pohyb je podporován při všech činnostech během celého týdne. Jeden den v týdnu je věnován hlavně „pohybu“ formou intenzivní tělesné výchovy – zpravidla je pohybovým dnem pondělí, skupina dětí se dále může věnovat předplaveckému či lyžařskému výcviku (placené aktivity podle zájmu rodičů a podle sezónní nabídky).

V době poledního odpočinku děti do spánku nenutíme, respektujeme jejich biologické potřeby, pokud děti neusnou, mohou pouze odpočívat, prohlížet si knížku nebo provádět podobné klidové činnosti, nesmí ale rušit spánek ostatních dětí. Děti ve věku 5-7 let se v této době mohou věnovat činnostem zaměřených na rozvoj dovedností a schopností potřebných pro vstup do základní školy nabízených učitelkou, např. procvičování grafomotorických dovedností. Obvyklý denní program a je zpracován v Režimu dne, který je součástí Školního řádu. Režim dne je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být učitelkami ve třídě upravovány podle aktuálních potřeb a okolností. Záměry do dalšího období: pobízet neaktivní děti k dodržování pitného režimu, i nadále spolupracovat se školní jídelnou na zlepšení rozmanitosti a pestrosti skladby jídelníčku.

3.3. Psychosociální podmínky

Snazíme se o vytvoření rodinného prostředí tak, aby se děti cítily dobře, spokojeně a bezpečně. Nově přichozím dětem nabízíme „předadaptační“ a „adaptační program“, aby si na prostředí školy zvykaly postupně a dle svých možností. Na začátku každého školního roku děti samy ve spolupráci s učitelkou určují a slovně konkretizují pravidla soužití ve skupině – ve své třídě, tato pravidla vyvozují samy ze svých zkušeností a zážitků, ze záměrně učitelkou navozených hrových situací. Pravidla se pak snaží po celý školní rok dodržovat a vzájemně kontrolovat jejich dodržování. Třídní pravidla jsou zveřejněna i pro rodiče vyvěšením na nástěnkách, či na jiném přístupném místě.

Znakem vnitřního režimu školy je naplnění potřeby svobody a řádu, rovnováha ve vzájemném působení volnosti a disciplíny. Pedagog je v naší škole chápán jako autorita, která je dítěti spíše partnerem, pomocníkem a průvodcem na jeho cestě k poznávání, respektuje to, že každé dítě má právo být jiné. Každé má právo projevit se jako jedinečná osobnost, rozvíjet se a učit se v rozsahu svých potřeb a postupovat svým tempem.

Záměry do dalšího období: motivovat průběžně děti k dodržování pravidel soužití po celý školní rok.

3.4. Organizace

Organizačním prostředím rozumíme uspořádání života a dne v naší škole. Představuje pružný denní řád, v kterém jsou rovnoměrně zastoupeny spontánní činnosti dětí a činnosti řízené pedagogem. Při plánování výchovně vzdělávací činnosti vycházíme z potřeb a zájmů dětí a přizpůsobujeme se jejich potřebám, možnostem a zájmům. Do denního programu pravidelně zařazujeme řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, dechové cvičení. Děti vedeme k samostatnosti - mají možnost podílet se na přípravě stolování, pomáhat kamarádovi, určovat si množství jídla, samostatně používat hygienické zařízení, samostatně používat, chystat, měnit i uklízet herní a pracovní prostory a podněcujeme je k vlastní aktivitě a experimentování, mohou vyjádřit svůj názor, nalézat různá řešení, ověřovat si získané poznatky a dovednosti v praxi.

Záměry do dalšího období: zapojovat děti do organizace činností, posilovat jejich důvěru ve vlastní schopnosti.

Organizace denních činností

6:00 – 8:00	Příchod dětí společně s žáky ZŠ, volné hry.
8:00 – 9:30	Volné hry dětí, komunikativní kruh, spontánní činnosti, skupinové a individuální činnosti, TV chvilka, cílené činnosti dětí, kooperativní, tématické, prožitkové a činnostní učení. Hygiena, svačina. Hygiena, příprava na pobyt venku.
9:30 – 11:30	Pobyt venku
11:30 – 14:00	Hygiena, oběd, spánek odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby.
14:00 – 16:00	Hygiena, svačina, odpolední činnosti.

3.5. Řízení mateřské školy

Náš pracovní tým pracuje na základě demokratických principů, snažíme se o pozitivní přístup, vzájemně spolupracujeme. Ke své práci vždy využíváme zpětné vazby ze svého okolí – vítáme náměty a doporučení rodičů.

Škola má vytvořený funkční informační systém - vzhledem k malému pracovnímu kolektivu je vnitřní informační systém založen na vzájemné přímé komunikaci. Tok informací mezi zaměstnanci školy předávaných formou komunikace je podmíněn organizačním schématem školy (ředitelka - učitelky, ředitelka – provozní pracovnice, nebo pracovnice pověřená zastupováním ředitelky – učitelky, provozní pracovnice). Systém obsahuje: průběžnou vzájemnou každodenní komunikaci a předávání si poznatků a informací, vztahujících se k naší práci, setkání, schůzky a porady zaměstnanců (formální i neformální), včasné poskytování periodického pedagogického a jiného tisku a literatury zaměstnancům, volně přístupné základní právní dokumenty, týkající se předškolního vzdělávání a dokumenty školy, včasné seznamování zaměstnanců s dokumenty právního charakteru (vyhlášky, nařízení, zákony, doporučení). Spolupracujeme se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s mateřskými a základními školami v našem nejbližším okolí, s odborníky (pedagogicko-psychologická poradna, logoped).

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Počet a složení zaměstnanců školy:

3 pedagogické pracovnice (ředitelka, učitelky)

3 provozní pracovnice (uklízečka, topič v sezóně)

Učitelka MŠ - kvalifikovaná

Učitelka MŠ - kvalifikovaná

3.7. Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou hlavními partnery školy. Mají možnost podílet se na dění ve škole, účastnit se, po vzájemné domluvě našich programů. Informační systém mezi zaměstnanci a zákonnými zástupci: volně přístupné dokumenty školy, zpřístupnění informací na nástěnkách školy a na webových stránkách školy, průběžnou vzájemnou každodenní komunikaci, pobyt spolu s rodičem ve třídě, účast rodičů na akcích školy, průběžně zpřístupňované výsledky práce – výtvořky dětí, možnost navštívit školu ještě před nástupem dítěte, možnost zapůjčení odborného pedagogického tisku a literatury.

Záměry do dalšího období: hledat kromě stávajících nové způsoby informovanosti rodičů o dětech (např. pravidelné individuální konzultace o dětech), modernizovat obsah a formu webových stránek školy.

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše mateřská škola poskytuje bezplatné vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Těmto dětem jsou odborně poskytována různá Podpůrná pedagogická opatření.

Pojetí vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními – organizace vzdělávání

Organizaci vzdělávání zaměříme na vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, vytváříme podmínky s ohledem na vývojové a osobnostní zvláštnosti dětí (věcné podmínky, životospráva, psychosomatické podmínky, organizace vzdělávání personální a pedagogické zajištění, spolupráce s rodinou),

tak aby se vyhovělo jejich potřebám a možnostem.

Při vytváření podpůrných opatření úzce spolupracujeme s rodiči, Pedagogickou poradnou a Speciálním pedagogickým centrem.

Rodičům podáváme potřebné a citlivé informace.

Do naší MŠ mohou docházet i děti se speciálně vzdělávacími potřebami, mateřská škola spolupracuje s PPP v Šumperku a SPC v Šumperku. Společně řešíme návrhy na pedagogického asistenta, konzultujeme individuální vzdělávací plán, odklady školní docházky u předškolních dětí nebo předčasný nástup do základní školy u dětí mimořádně nadaných.

Děti s poruchami řeči – v naší mateřské škole se snažíme, v rámci možností, dětem poskytovat logopedickou péči. Vždy na začátku školního roku zajišťujeme screeningové vyšetření logopedickým odborníkem, snažíme se spolupracovat s rodiči a být nápomocní při odstraňování logopedických vad. Při práci s dětmi správně artikulujeme a dbáme na správnou výslovnost, rozvíjíme jejich slovní zásobu a snažíme se zajistit potřebné materiální podmínky.

Děti s mentální retardací – vedeme dítě k samostatnosti, sebeobsluze a dodržování zásad osobní hygieny, rozvíjíme zájmy, znalosti a tvořivé schopnosti dítěte, prohlubujeme společenské chování, zapojení do kolektivu a navozování kamarádských vztahů, vedeme děti k akceptování autority učitelky i asistentky. Přítomnost asistentky v MŠ zajišťujeme ve spolupráci s rodiči a odborným pracovištěm – SPC, PPP

Děti s poruchami pozornosti a vnímání - dbáme především na zvýšený bezpečnostní dohled. K těmto dětem, na základě odborného posudku, žádáme o asistenta pedagoga. Vytváříme klidné prostředí, dítě správně motivujeme a snažíme se o individuální přístup. Zajišťujeme dostatek didaktických pomůcek zaměřených na cvičení soustředění a pozornosti.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Pro každé dítě, které ke svému vzdělávání potřebuje, aby byly respektovány jeho individuální potřeby a zvláštnosti, je vytvořen Plán pedagogické podpory – učitelka vytváří optimální podmínky a nezbytné úpravy (organizace práce, metody a formy, použití kompenzačních pomůcek) k rozvoji dítěte (Podpůrné opatření prvního stupně)

Podpůrné opatření prvního stupně vytváří škola bez doporučení školského poradenského zařízení

Pokud učitelka vyhodnotí, že podpůrná opatření nižšího stupně nestačí, je nutné použít opatření vyšších stupňů. Zde je nutné postupovat podle daných právních předpisů (Vyhláška č. 27/2016 sb.)

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky vzdělávání jsou přizpůsobeny individuálním potřebám dětí, tyto potřeby respektují vývojová specifika

Zpracování plánu pedagogické podpory a vyhodnocování zvolených postupů

Vytvořit Plán pedagogické podpory každému dítěti, které ke svému vzdělávání potřebuje nezbytné úpravy.

Navázat úzkou spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a rodiči dětí, předávat jim potřebné informace

Zásady práce s dítětem:

- seznámení pedagogů a pracovníků školy s daným postižením dítěte
- respektování zvláštností a možností dítěte
- vytvoření optimálního a příznivého prostředí a vstřícnou atmosféru pro dítě
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné
- začleňovat dítě do kolektivu
- spolupráce s rodiči

3.9. Vzdělávání dětí nadaných

Využíváme schopností každého dítěte, přihlížíme k jeho individuálním možnostem. Zaměřujeme se na podporu dětí, které vykazují známky různých nadání, stimuluje jejich rozvoj, aby se tato nadání mohla projevit a rozvíjet. Dětem nabízíme nadstandartní aktivity. Děti do těchto aktivit jsou vybírány na základě rozhovoru s rodiči a zájmu dítěte, spavým dětem je věnována individuální péče v přímé výchovné činnosti. Nabízíme dětem flétničky, angličtinu, výtvarný kroužek a dramatický kroužek.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V případě, že bude potřeba vzdělávat děti mladších tří let, tyto děti budou přijaty v případě zvládnutí základních hygienických návyků a v případě volné kapacity MŠ. Dovybavíme třídu o vhodný nábytek, didaktiku a hračky, které budou předcházet riziku poranění, vdechnutí či spolknutí. Doplníme tuto třídu o nezbytné hygienické pomůcky jako je přebalovací podložka s individuálním ukládáním hygienických potřeb, ohrádky pro odpočinek v době aktivit starších dětí, nočníky a nášlapný odpadkový koš. Hygienické potřeby a náhradní oblečení si rodiče donesou vlastní. Adaptace těchto dětí bude probíhat postupně a v klidné atmosféře. Dítěti je po dobu zvykání umožněn volný pohyb v prostorách školy, aby nemělo pocit omezování, za předpokladu, že jsou dodržena všechna bezpečnostní opatření. Z domova si může přinést oblíbenou hračku, škola však neručí za její případné poškození či odcizení. Pro zajištění bezpečnosti dětí budou zneprístupněny ohrožující předměty a hračky a budou nastavena pravidla pro jejich užívání a ukládání. Bude zajištěn vyhovující režim dne, který bude respektovat potřeby dětí, zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, upraven čas stravování, dostatečný odpočinek.

4. Práva a povinnosti účastníků vzdělávání

4.1. Práva a povinnosti dětí:

- individuálně uspokojovat své tělesné a psychické potřeby,
- vykonávat samostatně činnosti související se sebeobsluhou,
- užívat spontánně prostředí celé třídy za předpokladu dodržení smluvených pravidel
- účastnit i neúčastnit se aktivit nabízených učitelkou nebo ostatními dětmi,
- nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost,
- podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech,
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům jiných, hledat společná řešení,

- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití,
- dodržovat smluvená pravidla soužití,
- chovat se tak, aby svým chováním či jednáním neohrožovalo bezpečnost svoji ani bezpečnost jiných dětí, neomezovalo svobodu ostatních dětí.

4.2. Práva a povinnosti učitelek:

- znát a aplikovat dokumenty naší školy,
- znát a respektovat Školní řád,
- podílet se na tvorbě a realizaci dokumentů školy,
- seznamovat se se základními právními dokumenty a legislativou týkající se předškolního vzdělávání, tyto normy dodržovat a plnit,
- vyjadřovat „nahlas“ svůj názor, řešit včasné a konstruktivně problematické situace,
- účastnit se participativně na řízení školy, vytváření informačního systému,
- podílet se na vytváření vzorce chování, který děti napodobují,
- vychovávat a vzdělávat svěřené děti ke zdravému způsobu života na úrovni biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální,
- poznávat děti (zaznamenávat a vyhodnocovat projevy a chování dětí), tyto poznatky využívat ke zkvalitnění své práce a ve prospěch dětí,
- poskytovat poradenskou činnost,
- celoživotně se vzdělávat,
- užívat metody efektivní komunikace se všemi zúčastněnými.

4.3. Ostatní pracovníci školy:

- totéž jako učitelka, mimo její roli diagnostickou a poradenskou.

4.4. Práva a povinnosti ředitelky:

- vytvářet podmínky k rozvoji a aplikaci školního programu,
- nést odpovědnost za vytváření koncepce rozvoje s využitím podnětů všech zúčastněných,
- umožňovat adekvátní účast všech na řízení,
- naslouchat, přijímat podněty ode všech, napomáhat vzájemné komunikaci,
- řešit problémy a napomáhat řešení problémů,
- motivovat svým příkladem všechny zúčastněné k práci na svém osobním rozvoji a celoživotním vzdělávání.

4.5. Práva a povinnosti zákonných zástupců dětí:

- mají právo na informace o svých dětech,
- být seznámeni se základními materiály pro výchovně vzdělávací práci – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Školní vzdělávací program, vyjadřovat svůj názor ke Školnímu programu a podílet se na jeho dotváření,
- mají právo být seznámeni se Školním řádem a povinnost dodržovat jej,
- znát a respektovat pravidla soužití, která ve škole platí,
- před nástupem dítěte do školy i po nástupu využívat předadaptačního a adaptačního programu školy
- při pobytu ve třídě pozorovat nebo se účastnit činností,
- zapojit se do života školy, navrhopvat změny, konzultovat nápady,
- spolupracovat s učitelkou svého dítěte a ostatními pracovníky školy,
- konzultovat s učitelkou svého dítěte potřebné poznatky, cíle jeho výchovy a postup jak je podporovat,
- využívat informační systém, účastnit se schůzek, společných akcí,
- podávat stížnosti, oznámení, podněty,
- navrhopvat další možnosti.

Podrobnosti k výkonu práv a povinností zákonných zástupců dětí ve škole a Podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky upravuje Školní řád.

5. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy jsou zpravidla přijímány děti ve věku 2,5 - 6 let. V případě volného místa mohou být děti přijaté i v průběhu školního roku.

Do mateřské školy se přijímají děti řádně proočkované podle § 50 zákona č.258/2000Sb. o ochraně veřejného zdraví, v platném znění.

Přesná pravidla pro přijímání dětí do mateřské školy jsou vymezena ve Školním řádu školy-kritéria pro přijetí.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

FILOZOFIE NAŠÍ ŠKOLY, JEJÍ VÝCHODISKA

Východiska současného předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřské škole v našem státě vychází v současnosti zejména z této platné legislativy:

- z Úmluvy o právech dítěte
- z Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice, tzv. Bílé knihy
- ze Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění:
„Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.“ (Zák. č. 561/2004 Sb., § 33)
- z Vyhlášky MŠMT č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání a její novelizace, Vyhlášky č. 43/2006 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění:
„Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými a právníckými osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti.“ (Vyhl. č. 43/2006 Sb., § 1)
- z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání č. j. 32 405/2004-22 s účinností od 1. 3. 2005, v platném znění, který je základním pedagogickým dokumentem vymezujícím státem stanovený rámec předškolního vzdělávání:
„Úkolem institucionálního předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.“ (RVP PV 2005, odst. 3.1)
„Předškolní vzdělávání představuje počáteční stupeň veřejného vzdělávání organizovaného a řízeného požadavky a pokyny MŠMT.“ (RVPPV 2005, odst. 2.)
„Koncepte předškolního vzdělávání se orientuje k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání...“ (RVP PV 2005, odst. 2.)
- z materiálu „Konkretizované očekávané výstupy RVP PV“, č. j. MŠMT-9482/2012, s účinností od 1. 9. 2012, které jsou přílohou RVP PV:

„Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.“

Východiska našeho Školního vzdělávacího programu

Vycházíme z národního kurikula – **Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání** (dále jen RVP PV) jako základního pedagogického dokumentu, který stanovuje požadavky na výchovu a vzdělávání v mateřských školách.

Hlavními rámcovými cíli (záměry) jsou:

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení hodnot**
- 3. získání osobnostních postojů**

Hlavními klíčovými kompetencemi jsou:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

(dle RVP PV, 2005)

Filozofie našeho vzdělávacího programu

Osobnostně rozvíjející model, který klade důraz na rozvoj možností a vlastní potenciál dětí, založený na humanistických a demokratických principech vzdělávání.

DLOUHODOBÉ CÍLE A ZAMĚŘENÍ NAŠÍ ŠKOLY

To, jak se dítě v mateřské škole cítí a co prožívá, má z hlediska úspěšnosti jeho vzdělávání klíčový význam. V první řadě se musí cítit spokojené a v bezpečí a teprve pak se může zdravě rozvíjet a efektivně učit. Pokud nejsou vytvořeny takové podmínky, jež by umožňovaly uspokojení všech okruhů přirozených potřeb dětí, pak se nemohou ani děti efektivně vzdělávat a učitelky efektivně poskytovat vzdělání. Pokud např. není dítě uznáváno, cítí se poníženo a těmito pocity je potom ovlivňováno i jeho veškeré vnímání ve skupině a jeho další rozvoj. Předpokladem dosažení žádoucích cílů vzdělávání je v první řadě uspokojování potřeb dítěte. Potřeba je nárokem jednotlivce vůči prostředí. Patří sem základní biologické potřeby, základní psychické potřeby (vědomí vlastní identity, potřeba jistoty, smysluplnosti světa, náležitý přívod informací), základní sociální potřeby (přijetí dítěte, potřeba lásky a bezpečí) a základní vývojové potřeby (potřeby vedoucí k činnostem, jimiž se jedinec sám rozvíjí). Budeme se proto snažit vytvářet pro děti ve vzájemné součinnosti všech zúčastněných prostředí správně fungující „velké rodiny“; prostředí umožňující psychický, sociální i pohybový rozvoj dětí; prostředí vzájemné komunikace, porozumění a úcty, spokojenosti, bezpečnosti a pohody. Tohoto prostředí pak budeme plně využívat k progresivnímu a bezproblémovému rozvoji dětí v jedinečné osobnosti.

Dlouhodobým cílem ve formě výstupu je:

svébytná, zdravě sebevědomá a samostatná osobnost dítěte s rozvinutými vyššími cítěními mravními a estetickými, se schopností aktivně se zapojit do dalšího vzdělávání a do života současné i budoucí společnosti.

Prostředky realizace:

- *vzdělávání dětí v podnětném a přátelsky „rodinném“ prostředí*
- *poskytování dostatku prostoru ke spontánnímu a volnému pohybu, k pohybovým aktivitám, vytváření zdravých a správných životních návyků*
- *poskytování dostatku prostoru a podmínek k rozvoji tvořivosti, samostatnosti, k seberealizaci a uplatnění*
- *otevřenost a vstřícnost vnějšimu sociálnímu prostředí*
- *rozvoj identity a image školy*
- *vzdělávání a odborný růst pracovníků*
- *modernizace zařízení a vybavení školy, vyhovující současným normám a trendům*
- *modernizace zahrady a jejího zařízení*
- *modernizace technického zázemí.*

Zaměření – dílčí cíle naší školy

1. Osobnostní rozvoj dítěte s důrazem na oblast mravní a estetickou, rozvoj schopnosti učení:

- *podpora a rozvoj spontánních hrových činností a aktivit,*
- *utváření žádoucích vlastností pomocí citových podnětů,*
- *podněcování vzniku dětských přátelství, citových kontaktů s učitelkou a dětmi, pěstování vzájemných přátelských vztahů, prostředí vzájemné komunikace,*
- *podpora a rozvoj individuálních schopností a zájmů dítěte,*
- *utváření vlastního estetického názoru a vkusu předkládáním dostatku estetických podnětů, rozvoj schopnosti vytvořit si vlastní pohled na okolní svět a respektu k názorům druhých - tolerance, vycházet z citových podnětů a prožitků, z přírody,*
- *rozvoj estetického cítění, vnímání a vlastní tvůrčí činnosti vhodnými podněty pohybové, hudební, literární, dramatické a výtvarné podoby.*

2. Rozvoj pohybových schopností a dovedností, odolnosti organismu:

- *rozvoj lokomočních, motorických a koordinačních schopností dětí, aerobní zdatnosti, rychlosti, síly, vytrvalosti a přesnosti v průběhu celého pobytu dítěte v naší škole,*
- *vytváření podmínek k vlastnímu volnému spontánnímu pohybu dětí,*
- *podpora a motivace k pohybu, rozvoj odvahy a nebojácnosti,*
- *rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, koordinaci oko x ruka,*
- *podpora otužování vzduchem, vodou a sněhem přenášením činností do přírody, využíváním sezónních činností při koulování, klouzání, bobování, hrách s vodou.*

3. Výchovně vzdělávací aktivity v širších kontextech

stálé a aktivní působení na děti v oblasti:

- *vztahu k vlastní osobě a ochraně svého zdraví, vytvoření základu zdravého způsobu života pro celý následující život,*
- *ve vztahu k živé i neživé přírodě, hodnotám a výtvorům člověka, sounáležitosti k rodině, školní skupině, kraji, své vlasti a světa, globálního pojetí světa (environmentální výchova),*

- vzájemné tolerance, posilování vlastního zdravého sebevědomí,
- rozvoje samostatnosti dětí ve všech oblastech lidského konání a myšlení.

Dílčí cíle naplňující každodenní činnosti:

- dodržování stanovených pravidel chování a bezpečnosti
- hodnocení vlastního chování
- kulturní stolování
- samostatné provádění osobní hygieny a dalších sebeobslužných činností
- dodržování základních společenských norem komunikace a chování

Prostředky k dosahování cílů

Základním prostředkem naší výchovně vzdělávací práce je **hra**. Děti se nejlépe vyvíjejí, věnují-li se své přirozené činnosti – hře – celým srdcem. Při hře se nejefektivněji a nejlépe učí. Dítěti v procesu výchovy a vzdělávání poskytujeme podpůrnou atmosféru založenou na porozumění, bezpodmínečném přijetí dítěte, uznání a empatickém naslouchání. Důraz klademe na úctu k dítěti, respekt a důvěru, orientaci na jeho vnitřní aktivitu, tvořivé síly, vlastní prožitky a zkušenosti.

Preferujeme a uplatňujeme tyto prostředky, metody a formy práce:

prostředky: samostatné tvořivé hry – spontánní manipulační hry, spontánní pohybové aktivity, námětové hry, dramatizační hry, pohybové hry, psychomotorické hry a cvičení, hudebně pohybové hry, grafická cvičení, výtvarné hry, experimentování, situační hry, didaktické hry, odměna a hodnocení

metody: prožitkové učení hrou a činnostmi, kooperativní učení hrou a činnostmi, situační učení, spontánní sociální učení, rozhovor, vyprávění, diskuze, pozorování předmětů a jevů, předvádění (předmětů, modelů, činností), předvádění statických obrazů, práce s textem, nacvičování dovedností, metody výzkumné, metody problémového učení, metody hraní rolí, dramatizace, učení chybou a učení se děti navzájem.

formy: řízené využití spontánních situací, řízené činnosti individuální, individualizované, skupinové a frontální.

TRADIČNÍ AKCE A RITUÁLY ŠKOLY

Celoškolní

- Aktivní účast v různých výtvarných soutěžích v průběhu roku,
- „Mikulášská nadílka“ – návštěva Mikuláše a čerta s nadílkou,
- „Vánoční posezení u stromečku – společné posezení s rozdáváním dárků a ochutnávka vánočního cukroví
- „Svátky jara“ – společné vyrábění velikonočních ozdob
- Tematické karnevaly,
- Dětský zábavný den ke Dni dětí,
- Sportovní dětský den na hřišti
- Loučení s dětmi odcházejícími do školy
- Keramická dílna
- Velikonoční a Vánoční tvoření
- Pasování prvňáčků
- Svatomartinské a vánoční pečení
- Čarodějnický rej
- Divadelní představení
- Kino
- Výukové a výchovné přednášky a koncerty

- Vítání jara
- Předplavecký výcvik
- Lyžařský výcvik
- Dopravní hřiště

Třídní

- ranní kruh
- společné hodnocení vlastního chování, úspěchů a neúspěchů
- vítání nových dětí, slavení narozenin a jmenin dětí,
- „Poznáváme přírodu“- výlety do okolí,
- tematické týdny

SPECIÁLNÍ PROGRAMY (PROJEKTY) A NABÍDKA ŠKOLY

Speciální programy školy

Nedílnou součástí ŠVP PV jsou speciální programy školy, z nichž některé jsou stálé a některé se mohou měnit podle aktuálních podmínek jednotlivých školních roků.

Předadaptační a adaptační program

Školní preventivní program

Program environmentální výchovy

Program seznamování s PC a tabletem

Program pěstitelské a chovatelské činnosti

Vzdělávací program – seznamování s anglickým jazykem

Programy nejsou realizovány samostatně a odtrženě, ale jejich cíle jsou naplňovány průběžně a operativně podle podmínek v rámci integrovaných bloků školního programu v průběhu celého školního roku, a to zvláště Školní preventivní program a Program environmentální výchovy, jejichž cíle jsou naplňovány každodenně.

Předadaptační a adaptační program je realizován podle aktuální potřeby dětí a rodičů.

Program seznamování s PC a tabletem. Program - flétnička

Seznamování s anglickým jazykem je realizováno pravidelně odděleně pro děti nejstarší věkové skupiny podle zájmu rodičů.

Nabídka školy:

- u nových dětí realizujeme ve spolupráci s rodiči předadaptační a adaptační program
(postupné zvykání s rodinným příslušníkem ještě před nástupem dítěte do školy a podle potřeby i při zahájení docházky),
- nabízíme pro děti 1x týdně předplavecký výcvik, v zimě lyžařský výcvik podle možností školy a podle zájmu rodičů (placená aktivita),
- nabízíme pro nejstarší děti seznamování s anglickým jazykem kmenovým zaměstnancem, podle zájmu rodičů
- zajišťujeme ve spolupráci s odborníkem – logopedem preventivní logopedickou depistáž (vyšetření) 1x za dva roky,

- umožňujeme dětem prvotní seznámení s počítačem a tabletem a ověřování svých znalostí formou her a aplikací za dodržení stanovených zásad a pravidel,
- v zimě využíváme kopečku u MŠ k bobování a sáňkování.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah tvoří učivo v podobě integrovaných bloků (tematických okruhů či klíčových témat), které je základním východiskem pro projektování výchovně vzdělávací práce učitelky v obou třídách.

Klíčová témata školního vzdělávacího programu byla vytvořena za spolupráce celého pedagogického kolektivu školy a byla ověřena v dlouholeté praxi.

Názvy a počet klíčových témat jsou pro projektování **závazné**. Poskytují učitelkám dostatečně široký prostor pro vytváření podtémat, vlastních tematických částí, či začleňování vlastních třídních projektů.

Každé klíčové téma obsahuje:

charakteristiku bloku,

okruhy – oblastí poznání,

přibližný časový plán plnění (termín),

dílčí vzdělávací cíle (dále jen vzdělávací cíle),

očekávané dílčí výstupy - co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže (dále jen očekávané výstupy),

očekávané klíčové kompetence - cílové stavy - ke kterým kompetencím vývoj dítěte směřuje :kompetence k učení kkU, k řešení problémů kkŘP, komunikativní kK, sociální a personální kSaP, činnostní a občanské kČaO.

vzdělávací nabídku a rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů učitelky).

Tyto údaje jsou pro učitelky doporučující, mají obecný a pomocný charakter – představují páteří nabídku pro jejich práci ve třídách. Učitelky mohou časový plán, vzdělávací cíle, očekávané dílčí výstupy a kompetence, vzdělávací nabídku jednotlivých klíčových témat pro potřeby svého projektování, dle svého uvážení a podle konkrétních potřeb a situací, upravovat, konkretizovat, doplňovat, vybírat jen některé, či je zcela nahradit jinými vhodnými. Je tak možné, že některé stanovené okruhy poznatků nebudou realizovány v jednom školním roce, ale např. v průběhu tří let – tedy v průběhu docházky dítěte do MŠ.

Vzdělávací cíle stanovené v ŠVP PV jsou formulovány pouze obecně, převážně jako záměry (co učitelka u dítěte podporuje). Vzdělávací cíle vycházejí z pěti oblastí předškolního vzdělávání:

1. Dítě a jeho tělo (d + tělo)

2. Dítě a jeho psychika (d + psych) – jazyk a řeč

- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Sebepojetí, city, vůle

3. Dítě a ten druhý (d + druhý)

4. Dítě a společnost (d + spol.)

5. Dítě a svět (d + svět)

Tyto oblasti jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně jeden nedělitelný celek. Vzdělávací cíle z jednotlivých oblastí se prolínají, prostupují, vzájemně se podmiňují a doplňují, navazují na sebe, na některých místech se částečně překrývají. V rámci různých oblastí se tak, i když v jiných souvislostech, opakují.

Při stanovování vzdělávacích cílů jsme vycházely z klíčových témat našeho Školního vzdělávacího programu a z vlastních zkušeností, aby jejich posloupnost a návaznost odpovídala přirozenému průběhu školního roku, věkovým a vývojovým zákonitostem dětí.

Vzdělávací cíle jsou doplněny sledovanými vzdělávacími cíly ze speciálních programů školy: Školního preventivního programu a Programu environmentální výchovy.

Ve své pedagogické práci také stále průběžně sledujeme rámcové záměry, což je:

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení hodnot**
- 3. získání osobnostních postojů**

Učitelky při projektování své práce vycházejí ze ŠVP PV, podrobněji rozpracovávají klíčová témata do podoby tematických částí, podtémat, či projektů formou:

- 1. konkrétního vymezení sledovaných vzdělávacích cílů** ve formě záměrů vzdělávání (co by měl pedagog v průběhu vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat),
- 2. vymezení očekávaných výstupů formou klíčových kompetencí** (heslovitě),
- 3. konkrétního vymezení učiva a nabídky aktivit a činností,**
- 4. záznamu o časovém plnění plánovaných i neplánovaných aktivit a činností.**

Obsah a náplň těchto konkrétně vymezených údajů se bude odvíjet od zájmu, schopností, možností a potřeb konkrétních dětí a konkrétní skupiny. Proto jej učitelky budou plánovat maximálně v rozmezí podtématu či tematické části. Forma a způsob projektování je ponechána na rozhodnutí učitelek, musí však být prokazatelná.

KLÍČOVÁ TÉMATA „Svit' sluníčko, svit'“

1. Vítejte kamarádi

září, začátek října

Oblast poznání: Pravidla vzájemného chování, lidské tělo (zdravé životní návyky, pohybové činnosti a sport), lidská identita – ego (já – osobnost, právo být sám sebou, jak se cítím), kamarádi, rodina (funkce, členové, vztahy), věci kolem nás (hračky, pomůcky, předměty denní potřeby).

2. Barevný podzim

konec října, listopad

Oblast poznání: Zdravé životní návyky (zdravá výživa), zdokonalování sebeobsluhy, dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, mimika, řeč), podzim (znaky, počasí, příroda - barvy), rostliny (stromy, keře, plody), volně žijící lesní a polní zvířata, barvy, oblečení, geometrické tvary, lidské vztahy – skupina: mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými), pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce).

3. Vánoční čas

Prosinec

Oblast poznání: Elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra, večer...), pohádkové postavy - lidové klasické pohádky, zima (znaky, příroda), vodní fauna, obydlí zvířat a lidí; kultura a umění (lidové zvyky, tradice), prostředí, v němž dítě žije (škola a okolí, naše město), lidské vztahy – nejbližší lidé.

4. Od zimních radovánek po jarní probuzení

leden – polovina dubna

Oblast poznání: Lidské tělo (jeho části, vývoj a změny, funkce), ochrana osobního zdraví (prevence onemocnění, škodlivé látky), zima (přezimování rostlin a zvířat, péče o zvířata - pomoc člověka), věci kolem nás (nářadí, hudební nástroje, pracovní pomůcky), geometrické tvary, materiály a jejich vlastnosti (z čeho je co vyrobeno), práce, pracovní činnosti a role (řemesla, povolání), dorozumívání (slova, věty, písmena, číslice, symboly), prostředí, v němž dítě žije (důležité instituce), cestování po světě a rozmanitost světa: země, hory, vodstva, světadíly, zvířata, příroda, lidé (jiné kultury a národy – každý je jiný); doprava, město – vesnice, kultura a umění (výtvarné a dramatické, hudba, sochařství a malířství, jak se lidé baví), literatura (lidová, umělá a moderní poezie, bajky, moderní pohádky, encyklopedie), užité umění (krása kolem nás), domácí a hospodářská zvířata, jaro (znaky, změny v přírodě), zimní a jarní lidové zvyky, tradice a prognostiky; lidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska.

5. Maminka, jak přicházíme na svět

konec dubna – začátek května

Oblast poznání: Činnosti lidí (v rodině – starost o miminka, domácí práce, zájmové činnosti), lidské tělo (jak vzniká život), suroviny a potraviny, literatura (poezie, pohádky, humor v literatuře), prostorové pojmy, geometrické tvary, číselná řada, lidské vztahy – v široké rodině, v dětské skupině.

6. Léto plné her

polovina května, červen (červenec, srpen)

Oblast poznání: Prostorové pojmy a souvislosti, časové pojmy a souvislosti, číselné a matematické pojmy, exotická zvířata, věda a technika (zajímavé fyzikální zákony, modernizace), zajímavá povolání a řemesla, sporty, zájmové činnosti, cestování a rozmanitost lidského světa (zajímavosti, památky, historie a současnost města a vlasti, hlavní město ČR, prezident – sounáležitost k vlasti), časové vztahy („před námi a po nás“ – pravěk, budoucnost), vesmír (elementární pojmy, hvězdy, měsíc, slunce), léto (znaky, počasí, změny v přírodě, činnosti lidí a zvířat), hmyzí (a jiné) říše, lidské vztahy – ostatní lidé, lidské vlastnosti.

Téma č. 1: Vítejte kamarádi

Charakteristika klíčového tématu:

Nově přichozí děti se seznámí s prostředím MŠ, s učitelkami a ostatním personálem. Zajistíme jim možnost postupně se adaptovat na nové prostředí tak, aby se cítily spokojeně, jistě a bezpečně (možnost využít předadaptační a adaptační program - přítomnost rodičů). Děti se budou seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému, podílet se na jejich vytváření. Postupně je povedeme k zájmu podílet se na společném životě ve třídě, ve škole. Děti si uvědomí své tělo, jeho fyzickou, psychickou i emoční stránku, budou se učit získávat relativní citovou samostatnost, seznámí se se základy zdravého životního stylu, budou se učit sebeobslužným činnostem, poznávat svou značku. Budou se seznamovat s různými činnostmi v oblasti výtvarné, pohybové, hudební, a jinými. Součástí tohoto tématu bude jistý monitoring toho, co dítě už zná a umí.

Oblast poznání:

Pravidla vzájemného chování, lidské tělo (zdravé životní návyky, pohybové činnosti a sport), lidská identita – ego (já – osobnost, právo být sám sebou, jak se cítím), kamarádi, rodina (funkce, členové, vztahy), věci kolem nás (hračky, pomůcky, předměty denní potřeby).

Termín: září, říjen

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- osvojení si základních poznatků o těle a zdraví, o bezpečí a bezpečnosti
- uvědomovat si vlastní tělo
- rozvoj přirozených pohybových schopností, zdokonalování dovedností v oblasti lokomoční a motorické
- rozlišovat pomocí smyslů (rozlišovat svou značku)
- rozvoj manipulačních schopností
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- pěstování základních pravidel osobní hygieny a prevence před roznášením nemocí (kýchání, kašláním)

d + psych.

- rozvoj řečových schopností
- rozvoj počátků logického myšlení
- rozvoj schopnosti sebeovládání, důvěry
- rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat
- rozvoj fantazie v oblasti výtvarné, hudební, dramatické
- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem, radost
- uvědomování si vlastní identity, poznávání sebe sama, získávání sebevědomí, sebedůvěry, relativní citové samostatnosti

d + druhý

- rozvíjení pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě a okolí, posilování prosociálních postojů k rodině, ke škole
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, spolupodílet se, přizpůsobit se

d + spol.

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření je v rámci přirozeného prostředí třídy, učit se porozumět základním projevům neverbální komunikace

- vytváření pozitivního vztahu ke světu, k životu, kultuře, umění

d + svět

- seznamování s prostředím, ve kterém dítě žije, vytvářet vztah k místu a prostředí, (škola, rodina)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- osvojování si poznatků potřebných k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy okolí

Očekávané výstupy

d + tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, užívat náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- zachovávat správné držení těla
- zacházet s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami
- mít povědomí o těle, rozlišovat, co mu prospívá a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

d + psych.

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- soustředěně poslouchat četbu
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, dramatickou improvizací)
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek), rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí, prožívat a projevovat, co cítí

d + druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- spolupracovat s ostatními
- upevňovat a dodržovat dohodnutá pravidla, umět se domluvit, dodržovat herní pravidla

d + spol.

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (pozdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat)
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí výtvarných dovedností a technik
- aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí MŠ
- zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, věcmi denní potřeby

d + svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (MŠ, rodina, blízké okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky, jednoduché praktické situace, které se doma i v MŠ pravidelně opakují

- mít povědomí o významu životního prostředí na člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou pro dítě blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Očekávané výstupy – kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí (kkU)
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně na základě nápodoby či opakování, náročnější s oporou a pomocí dospělého (kkŘP)
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje (kkŘP)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými (kK)
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim (kSaP)
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat (kČaO)
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých (kČaO)

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení, házení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě)
- sezónní činnosti (míčové hry, jízda na koloběžce)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, grafomotorické cviky
- aktivity poučující o možných nebezpečích v okolí dítěte (škola, dopravní situace)
- experimentování s výtvarným a jiným materiálem
- zkoušet kreslit lidskou postavu
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využíváním
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, uvolňovací cviky, relaxační cvičení)
- konstruktivní tvoření, hudebně pohybové hry, námětové hry s hraním různých sociálních rolí
- záměrné pozorování objektů, předmětů, pojmenování a poznávání jejich vlastností
- slovní, obrázkové hádanky
- estetické a tvůrčí aktivity (hudební, výtvarné, dramatické)
- smyslové hry - sluchové a rytmické činnosti, hry a cvičení na rozvoj zrakového vnímání, prostorové orientace
- sledování a poslech pohádek, příběhů, sledování a „čtení“ knížek
- spontánní a volná hra, didaktické hry s tématikou vztahů
- kontaktní hry, prosociální činnosti a hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- činnosti a hry zaměřené k poznávání lidského těla a ochrany zdraví

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- projevovat porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého, chovat se vstřícně
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se
- přizpůsobovat své chování tak, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví jiných

- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví – napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (výživa a životospráva)
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- akceptovat kompetentní autoritu
- mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy
- uvědomovat si různost projevů citového života
- vědět, že sdělení pocitu mu pomáhá
- vyhledávat souvislosti mezi výživou a zdravím

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- vnímat, že lidé, tedy i děti, jsou součástí přírody, také potřebují výživu, vodu a vzduch
- poznávat základní druhy rostlin – byliny (herbář) – na školní zahradě, v parku
- poznávat a vnímat přírodu ve městě, její specifika (parky, zahrady, potoky a řeky)

Téma č. 2: Barevný podzim

Charakteristika klíčového tématu:

V tomto projektu budeme u dětí rozvíjet environmentální myšlení a kladný vztah k prostředí, ve kterém žijí. Budeme u dětí rozvíjet fantazii, vnímat a obdivovat rozmanitost barev a tvarů v přírodě, vést k pochopení sounáležitosti s přírodou, vytvářet základy zdravého životního stylu. Využijeme pobyt na školní zahradě a vycházky do parku k praktickým ukázkám změn v podzimní přírodě (zbarvení listů, opadávání), vytvoříme si kalendář počasí. Budeme sbírat a využívat k činnostem a experimentování přírodniny (listy, podzimní plody), budeme využívat všechny své smysly k poznávání ovoce, zeleniny a zemědělských plodin – budeme z nich chystat „zdravé pochoutky“. Děti povedeme k uvědomění si důležitosti ochrany životního prostředí, budeme šetřit naše stromy sběrem starého a použitého papíru.

Děti nejstarší věkové skupiny navštíví své kamarády v základní škole a zahrají si s paní učitelkou ve škole na „školáky“.

Oblast poznání:

Zdravé životní návyky (zdravá výživa), zdokonalování sebeobsluhy, dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, mimika, řeč), podzim (znaky, počasí, příroda - barvy), rostliny (stromy, keře, plody), volně žijící lesní a polní zvířata, barvy, oblečení, geometrické tvary, lidské vztahy – skupina: mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými), pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce).

Termín: konec října, listopad

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- osvojovat si dovednosti důležité k vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky i s využitím přírodního prostředí (překonávání přírodních překážek, hod horním obloukem do dálky, do výšky, na cíl, chytat prstovým úchopem, koulet míče různými způsoby)
- cvičení dechového aparátu (nácvik nádechu a výdechu)
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti, osvojení si poznatků o těle a zdraví
- vyjadřování obsahů písní a říkadel pohybově a rytmicky správně
- rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání a rozlišování

d + psych.

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání,

naslouchání, porozumění)

- rozvoj slovní zásoby dětí
- osvojení si některých poznatků předcházejících čtení a psaní
- rozvoj fantazie a představivosti v oblasti výtvarné, dramatické, hudební
- přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozvíjet schopnosti a dovednosti, vyjádří své pocity, dojmy, prožitky, souhlas, nesouhlas
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logickému (pojmovému)
- vytváření základů estetického zájmu o uměleckou tvorbu (hudební, výtvarná)

d + druhý

- posilování prosociálního chování (citlivost, tolerance, přizpůsobivost)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělým
- posilování sebevědomí dítěte, jeho jistotu v chování a jednání
- vést děti k vytváření správného vztahu k péči o zdraví vlastní i ostatních, chránit je, ničím neohrožovat
- rozvoj dovednosti sebehodnocení
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se řešit konflikt dohodou

d + spol.

- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě
- učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- vytváření aktivního postoje ke světu, životu, rozvíjet vztahy ke kultuře

d + svět

- osvojovat si základní poznatky o světě pro vytváření povědomí o přírodním prostředí a jeho proměnách, o lidech
- rozvíjení kladného vztahu k výsledkům práce vlastní i ostatních
- obohacování a prohlubování dětských znalostí pozorováním okolního světa
- rozvíjet úctu ke všemu živému – sounáležitost s přírodou

Očekávané výstupy:

d + tělo

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat chutě, vůně, vnímat hmatem)

d + psych.

- vést rozhovor (naslouchat druhým, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- sledovat očima zleva doprava
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- soustředěně pozorovat, zkoumat, všímat si souvislostí, experimentovat

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- naučit se z paměti krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory, postoje, vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech

d + druhý

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní či osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

d + spol.

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti, dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn, spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování a že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat bezpečí druhých lidí
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit své zážitky

d + svět

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se opakují
- umět se bezpečně pohybovat ve známém prostředí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Očekávané výstupy – kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení (kkU)
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů (kkU)
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí (kkU)
spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost (kkŘP)
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu (kkŘP)
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje (kK)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím (kK)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky (kSaP)
- je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy (kSaP)
- chápe, že ubližování, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou (kSaP)
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat (kČaO)
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění (kČaO)

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky (kCaO)

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky....)
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, jejich praktické využívání (pomůcky, náčiní, zahradní nářadí)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání
- tvořivé a konstruktivní činnosti, tvořivé hry s přírodninami
- jablíčkový týden
- experimenty s využitím ovoce a zeleniny, příprava zdravých jídel, jak se stoluje
- grafické činnosti
- hry se slovy, artikulační a slovní hry, gymnastika mluvidel
- společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, vyřizování vzkazů ve škole
- práce s pohádkou a příběhem – poslech, poučení, dramatizace,
- prohlížení a „čtení“ knížek, grafické napodobování symbolů, čísel, písmen, tvarů
- přímé pozorování přírodních jevů
- hry a činnosti zaměřené k cvičení paměti, básně a říkanky k tématu
- smyslové hry s přírodninami
- úkoly s viditelným cílem a výsledkem
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti, sebeovládání
- hry na téma přátelství
- divadelní nebo kouzelnické představení
- návštěva ZŠ
- četba, vyprávění, poslech klasických i moderních pohádek k tématu
- tvůrčí výtvarné činnosti, hry a experimentování s barvami a jejich odstíny – barevná paleta
- vycházky do lesa, činnosti na školní zahradě

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- postarat se o sebe a o druhé podle svých sil
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- znát a dodržovat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině
- osvojovat si pravidla zdvořilého chování, spolupracovat ve skupině i se skupinou
- hodnotit své chování i chování druhých
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- probouzet aktivní zájem, objevovat
- dramaticky, výtvarně a pohybově vyjadřovat své představy, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- seznamovat se na procházkách s lokálními ekosystémy: vodní plochy, les, louka
- seznamovat se s podnebím našeho území – založit kalendář počasí (prognostiky)
- poznávat některé rostliny (keře, stromy a jejich hlavní části, k čemu tyto části slouží) a zvířata z našeho okolí, ohrožené rostliny a zvířata
- poznávat blíže ekosystém lesa – lesní rostliny a zvířata, význam pro planetu

- poznávat, jak se projevují roční období v přírodě – podzim, co je pro něj typické
- jak člověk může pečovat o přírodu – zásahy člověka do krajiny (krmítka pro ptáky)
- seznámit se s ekosystémem: půda (co nám půda dává: sklizeň ovoce a zeleniny).

Téma č. 3: **Vánoční čas**

Charakteristika klíčového tématu:

Prostřednictvím tohoto bloku umožníme dětem prožít úspěch a radost, těšit se z přípravy Mikulášských a vánočních oslav. Budeme společně s dětmi prožívat atmosféru klidu a pohody umocněnou vánoční výzdobou, Mikulášskou a vánoční nadílkou a společným setkáním s nejbližšími členy rodiny při vánočním společném vyrábění. Děti se seznámí s lidovými zvyky a tradicemi, s lidovou slovesností a s pohádkami. Naučí se koledy, písničky a básně k tématu. Téma upevní v dětech silnou citovou vazbu k širší rodině, bude je učit citlivosti a ohleduplnosti v mezilidských vztazích, i ve vztahu k přírodě.

Oblast poznání:

Elementární časové pojmy (ted', dnes, zítra, večer...), pohádkové postavy - lidové klasické pohádky, zima (znaky, příroda), vodní fauna, obydlí zvířat a lidí; kultura a umění (lidové zvyky, tradice), prostředí, v němž dítě žije (škola a okolí, naše město), lidské vztahy – nejbližší lidé

Termín: prosinec

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- rozvíjení koordinace ruky a oka, zdokonalování jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností,
- zdokonalovat dýchání při hudebních činnostech
- rozvoj, zpřesňování a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

d + psych.

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (vyjádření pojmů, mluvního projevu)
- rozvoj kultivovaného projevu
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat

d + druhý

- osvojení si poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů, rozvíjení přizpůsobivosti ke kolektivu
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

d + spol.

- vnímat a přijímat základní hodnoty uznávané v třídním kolektivu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění - s lidovými tradicemi, zvyky a činnostmi člověka v určitém období roku

d + svět

- vytváření elementárního povědomí o kulturním prostředí
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí k ochraně dítěte

Očekávané výstupy:

d + tělo

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s tužkou, štětcem)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládat jednoduchou sebeobsluhu a pracovní úkony (úklid pomůcek....)

d + psych.

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- umět vést rozhovor s dítětem, dospělým
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- naučit se zpaměti krátké texty, říkadla, básničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, spokojenost, strach, smutek)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, dramatickou improvizací)

d + druhý

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní odlišnosti jsou přirozené
- umět přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc

d + spol.

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dětmi i dospělými (zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit své zážitky
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik

d + svět

- mít povědomí o širším společenském a kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných ukázek v okolí dítěte
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- vnímat, že svět má svůj řád, že je pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí

Očekávané výstupy – kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých (kkU)
- zpřesňuje si početní představy, vnímá elementární matematické souvislosti (kkŘP)
- ovládá řeč, vede smysluplný dialog (kK)
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky: řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod. (kK)
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost (kSaP)

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí (kSaP)
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu (kČaO)

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti s náčiním a nářadím, s pomůckami
- zdravotní cviky, protahovací a relaxační cviky
- psychomotorické hry, rytmické hry, hudebně pohybové činnosti
- grafické činnosti
- sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, pomoc druhým
- hry se slovy a písmenky, jazykové a artikulační činnosti, gymnastika mluvidel
- vyřizování vzkazů – rodinným příslušníkům
- poslech čtených pohádek, poslech CD, sledování divadelních představení
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv s vánoční tematikou
- společné sváteční chystání a výzdoba třídy a školy, zdobení stromečků ve třídách, zdobení stromečků pro zvířátka v lese, na zahradě
- rozhovory, hry a činnosti na téma: Vánoce, vánoční zvyky, tradice
- Mikulášská nadílka, vánoční nadílka
- společné vánoční tvoření dětí MŠ a ZŠ
- činnosti zaměřené k seznamování s matematickými pojmy
- námětové hry na téma rodiny
- estetické a tvůrčí aktivity a činnosti, práce s netradičními materiály
- využití situací, příběhů a pohádek k řešení problémů – „Co by se stalo kdyby“
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému – kooperativní hry
- zimní sporty – klouzání, bobování u školy, vycházky k rybníku
- přímé pozorování přírodních jevů v okolí

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- brát na vědomí postižené spoluobčany a reagovat na jejich přítomnost přirozeně
- chápat, že zdraví se musí chránit vlastním přičiněním
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- snažit se chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí
- chovat se empaticky a s respektem k citovému životu svému i cizích
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence – řešit modelové situace v námětových hrách.

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- pozorovat a poznávat základní a typické znaky ročního období – zimy,
- seznamovat se nadále s ekosystémem: půda - experimentování (sázení, rozmnožování, rychlení), umět se starat o pokojové rostliny
- seznámit se s ekosystémem: voda – koloběhem vody v přírodě, vlastnostmi vody (pokusy s vodou)
- poznávat některá zvířata, způsob života a prostředí, ve kterém žijí (ryby).

Téma č. 4: Od zimních radovánek po jarní probuzení

Charakteristika klíčového tématu:

V tomto obsažném tématu budou děti vedeny ke zdravému životnímu stylu,

k zodpovědnosti za své zdraví, budou poznávat lidské tělo a jeho funkce. Zaměříme se hlavně na prevenci zdraví (co tělu prospívá, co mu škodí, nebezpečí a jak jim předcházet), děti se budou přiměřeně svým schopnostem a formou her učit řešit zdravotní problémy (ošetřování „zraněných a nemocných“). Budeme se také hodně věnovat zimním sportům a celkově zdokonalovat svoji pohybovou zdatnost. Společně prožijeme zimní období – zjistíme, jak umí zima čarovat a třeba i to, kolik různých podob může mít voda. Nezapomeneme pečovat o zvířátka. Oslavíme masopust výrobou masek a společným karnevalem. Přivítáme příchod a svátky jara „Vynášením zimy“, „Otvíráním studánek“ a druhým společným velikonočním vyráběním s rodiči. Získáme nové poznatky o hospodářských a domácích zvířatech, jejich mláďatech a obydlích. Individuálně se budeme věnovat rozvíjení specifických dovedností u našich nejstarších dětí, aby lehce a s radostí zvládly zápis do základní školy (proběhne monitoring jejich dovedností a schopností). Budeme si hodně vyprávět, číst (nejen pohádky, ale vše, co nás zajímá...) a pracovat s knihami, naučíme se využívat encyklopedie, mapy a globus. Naučíme se rozeznávat symboly, značky, signály. Budeme si hrát na dopravu. Zahrajeme si na cestovatele - budeme poznávat zajímavá místa v našem okolí a také na zeměkouli, jiné kultury a národy, státy - jejich obyvatele, faunu a floru. Zjistíme, kolik je kolem nás krásných a zajímavých věcí a něco se o nich dozvíme (užité umění, sochařství - nářadí, hudební nástroje, pracovní pomůcky - materiály a jejich vlastnosti), navštívíme výchovný koncert. Budeme objevovat stará řemesla a povolání, ale i práci našich blízkých a lidí kolem nás.

Oblast poznání:

Lidské tělo (jeho části, vývoj a změny, funkce), ochrana osobního zdraví (prevence onemocnění, škodlivé látky), zima (přezimování rostlin a zvířat, péče o zvířata - pomoc člověka), věci kolem nás (nářadí, hudební nástroje, pracovní pomůcky), geometrické tvary, materiály a jejich vlastnosti (z čeho je co vyrobeno), práce, pracovní činnosti a role (řemesla, povolání), dorozumívání (slova, věty, písmena, číslice, symboly), prostředí, v němž dítě žije (důležité instituce), cestování po světě a rozmanitost světa: země, hory, vodstva, světadíly, zvířata, příroda, lidé (jiné kultury a národy – každý je jiný); doprava, město – vesnice, kultura a umění (výtvarné a dramatické, hudba, sochařství a malířství, jak se lidé baví), literatura (lidová, umělá a moderní poezie, bajky, moderní pohádky, encyklopedie), užité umění (krása kolem nás), domácí a hospodářská zvířata, jaro (znaky, změny v přírodě), zimní a jarní lidové zvyky, tradice a prognostiky; lidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska

Termín: leden – polovina dubna

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, rozvoj pohybové a aerobní zdatnosti
- uvědomění si vlastního těla, jeho částí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj, zpřesňování a užívání všech smyslů

d + psych.

- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní,
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti – tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování

- vytváření pozitivního vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- vytváření základů pro práci s informacemi - pracovat s encyklopediemi
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

d + druhý

- upevňování pravidel chování ve vztahu k druhému
- osvojení si základních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

d + spol.

- seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

d + svět

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- poznávání jiných kultur
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- vytváření pozitivního vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

d + tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (pohybovat se na sněhu, ledu), ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- ovládat pohybový aparát a tělesné funkce
- koordinovat lokomoci a další pohyby či polohy
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- zvládat samostatně sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, mít povědomí o ochraně osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc

d + psych.

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci – skutečnou, na obrázku
- chápat slovní vtíp a humor, vytvořit jednoduchý rým
- sluchově rozlišovat počáteční hlásky ve slovech

- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí, piktogramy) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popřípadě slova, poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, základní matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- chápat prostorové pojmy, základní časové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“, nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjádřit souhlas i nesouhlas v situacích, které to vyžadují, odmítnout podílet se na nedovolených či zakázaných činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si své možnosti i limity
- zorganizovat hru

d + druhý

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, rozdělit si úkol s jiným dítětem – spolupracovat na řešení

dítě + spol.

- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s dopomocí)
- respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti svých vrstevníků
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik

d + svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (ve škole, v blízkém okolí)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Očekávané výstupy – kompetence:

- experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů (kkU)
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody, o jeho rozmanitostech

- a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije (kkU)*
- aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo (kkU)*
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů (kkŘP)*
- rozlišuje řešení, která jsou funkční – vedoucí k cíli, a řešení, která funkční nejsou (kkŘP)*
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti (kkŘP)*
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu (kkŘP)*
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci (kK)*
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (kK)*
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku (kK)*
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej (kSaP)*
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným (kSaP)*
- váží si práce i úsilí druhých (kČaO)*
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem (kČaO)*
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí, a že je může ovlivnit (ČaO)*
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí přírodní i společenské (kČaO)*

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (běh, chůze, lezení, plazení, poskoky)*
- psychomotorické hry, pohybové hry, míčové hry*
- cvičení s TV náčiním (tyčky, balónky, masážní míče, šátky, ...) a TV nářadím (lavičky, ribstol, lano, ...)*
- hry s konstruktivními stavebnicemi (lego, seva, cheva ...)*
- grafomotorická cvičení a pracovní listy, úkoly na rozvoj logického myšlení, matematických představ*
- relaxační a odpočinkové činnosti, hudebně pohybové hry, tance*
- vytváření situací a příležitostí sloužících k prevenci úrazů, nemocí*
- činnosti sloužící ke zdokonalování v sebeobsluze (oblékání s dopomocí přiměřené věku, čištění zubů, nalévání polévky, pití, příprava svačín – mazání chleba)*
- návštěva dopravního hřiště (jízda na kole, koloběžce)*
- logopedické hříčky a cvičení*
- slovní hádanky, logopedické říkanky, jazykové hry a činnosti*
- pracovní listy a hry zaměřující se na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů*
- činnosti předcházející čtení a psaní, seznamování dětí s knihou, se sdělovacími prostředky, médií*
- činnosti a hry rozvíjející paměť*
- kresba zvířecí figury, lidské postavy*
- výtvarné a pracovní činnosti – trojrozměrné objekty, netradiční techniky,*

- rozhovory s dětmi o tématech, sdílení, naslouchání druhému
- každodenní verbální i neverbální komunikační aktivity (dítě s dítětem, dítě s dospělým)
- nabídka široké škály společenských her
- skupinové činnosti, úkoly
- společné vítání dne v komunitním kruhu
- výzdoba třídy za pomoci dětí (v jejich režii)
- aktivity, hry a činnosti přibližující dítěti každodenní svět (námětové hry, přejímání rolí, hry na povolání)
- dětský karneval
- společné velikonoční vyrábění dětí
- tvůrčí činnosti – dramatické (hraní loutkového divadla, dramatické etudy), literární (výroba knihy, poslech a reprodukce textu), hudební (výchovné koncerty), hra na hudební nástroje, manipulace s nimi, výtvarné (uspořádání výstavy dětských prací, účast na výtvarných soutěžích)
- aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty v jednání lidí a v každodenním vzájemném styku
- tematické vycházky do okolí mateřské školy
- chovatelská činnost (krmení ptactva v zimě, starání se o krmítka na zahradě)
- tematické výlety do centra města keramika, divadelní představení
- výukový program „Poznej svého psa“ se psy z canisterapie ve škole
- návštěva dětské knihovny, zprostředkování dítěti styk s knihou,
- využití netradičních didaktických pomůcek (projektor, semafor, CD přehrávač, mapa světa, globus...)

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- rozvíjet samostatnost a sebejistotu – zapojovat se do úklidu hraček, prostírání stolů, nalévání nápojů, obsloužit sebe nebo mladšího kamaráda
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- znát, co dítěti prospívá a co mu škodí, znát důsledky používání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- mít vytvořenou představu o pojmu: závislost, a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka
- mít a hájit svůj názor
- projevovat aktivní zájem, objevovat nové věci, uplatňovat a ukazovat, co umím, zvládnou, dokážu
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence – navštívit na vycházkách důležitá místa (hasiči, lékař, lékárna, policie – beseda s příslušníkem policie), znát způsob, jak řešit různé nebezpečné situace

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- pozorovat a poznávat základní a typické znaky ročního období – zimy, jara
- poznávat velké ekosystémy: tropické deštné pralesy, mořské, savany, velehory
- poznávat a umět popsat dětským způsobem jednotlivá podnební pásma zeměkoule
- poznávat typické rostliny a zvířata různých oblastí planety Země
- poznat blíže ekosystém půdy – živočichy v ní žijící, vznik půdy, její význam

- poznat blíže ekosystém: ovzduší – význam, jeho znečišťování, ochrana

Téma č. 5: **Maminka, jak přicházíme na svět**

Charakteristika klíčového tématu:

Děti se budou seznamovat s různými rolemi v rodině, osvojovat si poznatky o rodině a její funkci, seznamovat se s různými rodinnými modely – budeme posilovat citovou vazbu na širší rodinu. Prostřednictvím příprav oslav ke svátku matek si ověříme, co už všechno umíme a jak jsme šikovní. Zjistíme, že umíme vzájemně spolupracovat na společném úkolu a také se respektovat. Budeme si rozvíjet jazykové schopnosti, paměť a schopnost soustředění, pohybové schopnosti - pomocí básní, písní, tanečků, cvičení a dramatizačních činností, také výtvarnou a pracovní zručnost při vyrábění dárečků pro své blízké. Budeme poslouchat pohádky na přání.

Oblast poznání:

Činnosti lidí (v rodině – starost o miminka, domácí práce, zájmové činnosti), lidské tělo (jak vzniká život), suroviny a potraviny, literatura (poezie, pohádky, humor v literatuře), prostorové pojmy, geometrické tvary, číselná řada, lidské vztahy – v široké rodině, v dětské skupině.

Termín: konec dubna, začátek května

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- uvědomění si vlastního těla
- zdokonalování jemné motoriky, koordinace ruky a oka, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

d + psych.

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních
- rozvoj kultivovaného projevu
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představitivosti a fantazie
- rozvoj tvořivého sebevyjadřování
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

d + druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými

d + spol.

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte,
- rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského i estetického vkusu

d + svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

d + tělo

- zvládnout prostorovou orientaci
- sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, s hudebními nástroji)
- mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí

d + psych.

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- chápat slovní vtíp a humor
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy, prakticky je využívat (chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky)
- chápat prostorové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představitost a fantazii v tvořivých činnostech
- ve známých situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své silné i slabé stránky
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků

d + druhý

- spolupracovat s ostatními
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc

d + spol.

- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- adaptovat se na život ve škole – přizpůsobit se společnému programu
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, dramatizačních činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

d + svět

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i ve škole

Očekávané výstupy – kompetence:

- klade otázky a poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo (kkU)
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem (kkŘP)
- chápe, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit (kkŘP)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou (kK)
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku (kSaP)

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat (kČaO)
- chápe, že může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá (kČaO)

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a úkony s nástroji, náčiním, materiálem
- pohybové hry a cvičení, aerobní, zdravotní a relaxační cvičení
- sezónní činnosti, pohyb v přírodním terénu
- rytmické činnosti, hudebně pohybové hry, cvičení s hudbou, tance
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla, jeho částí a funkcí
- hry inspirované rodinou (starost o miminko, vaření, uklízení, nakupování, rozdělení rolí v rodině, práce a zájmy členů ...)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina
- spontánní a volná hra, společenské hry, didakticky zacílené hry s tematikou vztahů a společenského chování
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity
- estetické a tvůrčí aktivity - hudební, výtvarné, pracovní, dramatické (výroba dárku pro své blízké)
- sledování pohádek a příběhů, vyjádření dramatickými projevy – volná dramaturgie, vlastní dokončení příběhu
- přednes, recitace, dramaturgie, zpěv
- matematické hry, logické tabulky, konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- příprava dárek pro maminky

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- rozvíjet sebedůvěru, samostatnost a sebejistotu při všech činnostech
- rozvíjet vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu
- vědět a znát, co je pro lidské zdraví pozitivní a co je nebezpečné
- rozvíjet tvořivost a estetické cítění

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- pozorovat a poznávat základní a typické znaky ročního období – jara
- vědět, jak člověk může ovlivnit přírodu a krajinu – pozitivně i negativně, poznat důležitost svého vlastního chování a konání v přírodě

Téma č. 6: Léto plné her

Charakteristika klíčového tématu:

V tématu budeme v dětech probouzet touhu a odvahu poznávat nové a nepoznané, vyjádřit svůj názor a úsudek, hledat vlastní řešení problémů. Obsahem bude nabídka úzce specifických a zajímavých podtémat z různých oblastí lidského vědění a dění podle zájmů dětí, která rozvíjí povědomí o Zemi v širších souvislostech. Připomeneme dětem různorodost světa a jeho nástrahy. Důraz je kladen na uvědomování si vlastní bezpečnosti a zranitelnosti, nebát se odmítnout a poznávat společensky nežádoucí chování. Budeme se také hodně věnovat pohybu, pobytu v přírodě a využívat sezónní nabídky (sportování - olympiáda, otužování, slunění, koupání). Oslavíme dětský den, pojedeme na školní výlet a jezdit na koních do Radíkova, důstojně se rozloučíme se svými nejstaršími kamarády (pasování).

Oblast poznání:

Prostorové pojmy a souvislosti, časové pojmy a souvislosti, číselné a matematické

pojmy, exotická zvířata, věda a technika (zajímavé fyzikální zákony, modernizace), zajímavá povolání a řemesla, sporty, zájmové činnosti, cestování a rozmanitost lidského světa (zajímavosti, památky, historie a současnost města a vlasti, hlavní město ČR, prezident – sounáležitost k vlasti), časové vztahy („před námi a po nás“ – pravěk, budoucnost), vesmír (elementární pojmy, hvězdy, měsíc, slunce), léto (znaky, počasí, změny v přírodě, činnosti lidí a zvířat), hmyzí (a jiné) říše, lidské vztahy – ostatní lidé, lidské vlastnosti

Termín: polovina května, červen (červenec, srpen)

Vzdělávací cíle:

d + tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu

d + psych.

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
- zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představitivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, sebevyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě

d + druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti, empatie)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými

d + spol.

- porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v přirozeném sociokulturním prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření a posilování základů aktivních postojů ke světu a k životu
- seznamování se se světem lidí, kultury a umění, světem zvířat, vesmírem
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti chovat se autonomně a aktivně zvládat změny společenského prostředí

d + svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

d + tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci a běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

d + psych

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat napsané své jméno (popřípadě jiná slova)
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- chápat elementární časové pojmy, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“, nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je, rozhodovat o svých činnostech
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- zorganizovat hru
- zachytit a vyjádřit své prožitky

d + druhý

- navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- dodržovat pravidla vzájemného soužití a chování, dodržovat herní pravidla
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

d + spol.

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, chránit se před nežádoucím chováním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

d + svět

- uvědomovat si nebezpečí, se kterými se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět je rozmanitý a pozoruhodný, pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Očekávané výstupy – kompetence:

- aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí (kkU)
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije (kkU)
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků (kkU)
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí (kkU)
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích (kkŘP)
- rozlišuje řešení, která jsou funkční – vedoucí k cíli, a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit (kkŘP)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní (kK)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím (kK)
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout (kSaP)
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování (kSaP)
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých (kČaO)

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky (kČaO)

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné pohybové činnosti (gymnastika, turistika, sezónní činnosti, sportovní aktivity...)
- smyslové a psychomotorické hry, hudebně pohybové hry
- společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- prohlížení a „čtení knížek“, hry s písmeny, slovy (slovní Pexeso, slovní fotbal...)
- didaktické a společenské hry
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování, třibení vkusu
- aktivity podporující sblížení dětí, podporující dětská kamarádství a uvědomování si vztahů mezi lidmi – výroba dárek pro kamaráda, „pasování školáků“, oslavy narozenin, jmenin...
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- prohlížení a hledání v encyklopediích, atlasech (zajímavá naučná literatura podle výběru a volby dětí)
- volné hry, experimenty a pokusy s materiály, surovinami a předměty, zkoumání zákonitostí fyzikálních zákonů
- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti, cvičení v sebekontrolě a v sebeovládání
- výlety do okolí – do lesa, na kozí farmu, školní výlet
- příprava a realizace společných zábav a akcí – Dětský den, recitační soutěž
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, technické přístroje, objekty a jevy, požár, při koupání a slunění, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy)
- pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, zahradu a blízké okolí

Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- rozvíjet sebedůvěru, samostatnost a sebejistotu při všech činnostech
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- rozvíjet vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu
- vědět a znát, co je pro lidské zdraví pozitivní a co je nebezpečné
- aktivně poznávat, poznatky a zkušenosti využívat prakticky
- rozvíjet tvořivost a estetické cítění
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence – hledání odpovědí na otázky typu: Co by se stalo, kdyby..., Co se stane, když..., Co bys udělal...

Vzdělávací cíle Programu environmentální výchovy:

- pozorovat a poznávat základní a typické znaky ročního období – léta
- mít povědomí o základních velkých i lokálních ekosystémech planety Země, charakteristikách podnebí v různých oblastech, rostliny a živočichové...

- mít základní poznatky o nejrozsáhlejší říši živočichů – hmyzu, a jejich významu pro ekosystém
- mít základní vědomosti a poznatky o odpadech, jejich likvidaci a recyklaci
- vědět, jak sám ovlivňovat zdravý ekosystém Země.

7. Evaluační systém

Zásady pro hodnocení :

- dávat dětem prostor k hodnocení
- snažit se, aby nebyly hodnoceny děti, ale činnosti
- průběžně hodnotit všechny své činnosti
- sledovat individuální pokroky každého dítěte
- sledovat pokroky třídy jako celku
- do hodnocení zapojit i rodiče, zajímat se o jejich názory
- organizace vzdělávání tak, aby byla zajištěna bezpečnost dětí
- režim dne přizpůsobit i požadavkům rodičů /příchod do MŠ/
- podporovat a rozvíjet přátelské vzájemné vztahy mezi dětmi, dospělými

Prostředky evaluace:

- Sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP vzhledem k dětem
  - Průběžné porovnání a vyhodnocování vzdělávacího obsahu ŠVP
  - Vyhodnocování integrovaných bloků.
  - Průběžné sledování a vyhodnocování podmínek (materiálních, hygienických, personálních, podmínek vhodné psychohygieny, organizace a provozu školy a podmínek k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí)-zápisy do knihy oprav, do zprávy BOZP, do hospitačních zápisů.
  - Hodnocení stylu i forem a metod vlastní práce-sebehodnocení pedagogů
  - Sledování a hodnocení kvality práce pedagogických zaměstnanců školy
  - Průběžná analýza a hodnocení vlastní vzdělávací práce- pedagogové
  - Průběžné hodnocení vzdělávacího procesu školy-hodnocení učitelek, hodnocení ředitelky, porovnávání vzhledem k plánovaným záměrům,
  - zápis do knihy porad.
  - Sledování a hodnocení spolupráce školy s ostatními institucemi a odborníky.
  - Kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy a plnění pracovních náplní.
  - Kontroly vedení třídní a jiné svěřené dokumentace.
- Sledování a hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců

Předmět hodnocení	Prostředek	Termín	Zodpovídá
Evaluace ŠVP pro PV	Pedagogické rady, konzultace pedagogů, analýza plánů	Průběžně	Ředitelka a pedagogický kolektiv
Evaluace výchovně vzdělávací činnosti	Záznamy v třídní knize, rozhovory s rodiči	Průběžně	Pedagogické pracovnice

Zvyšování kvality pedag. Procesu, uplatňování nových poznatků a metod	Odborné semináře, samostudium, hospitace řed. I vzájemná, konzultací pedagogů, dotazníky, porady	Průběžně, 1x ročně	Ředitelka a pedagogické pracovníce
Evaluace individuálního rozvoje dětí	Individuální konzultace mezi ped pracovníky, portfolio, konzultace s rodiči	Průběžně	Pedagogické pracovníce
Evaluace dětí s OŠD a dětí integrovaných	Individuální vzdělávací plán, portfolio, konzultace s rodiči i odborníky z PPP	Průběžně	Pedagogické pracovníce
Evaluace spolupráce s rodinou	Dotazníky, ankety, rozhovory a indiv pohovory s rodiči, akce školy, besídky, dílny	Průběžně, dle potřeb rodičů	Ředitelka a celý kolektiv
Evaluace personálních podmínek, kvalifikovanost	Kontrolní činnost, hospitace, pedagogické a provozní porady	1x ročně	Ředitelka
Evaluace materiálních podmínek školy vzhledem záměrům ŠVP	Záznamy z pedagogických a provozních porad, kontrolní činnost	Průběžně	Všechny pracovníce dle svého místa a působení
Evaluace organizačních podmínek	Hospitace, záznamy z porad, hodnocení vnějších a vnitřních podmínek	Průběžně	Všechny pracovníce
Evaluace spolupráce s ostatními subjekty	Fotodokumentace, návštěvy subjektů, divadel, výstav	Průběžně	Všechny pracovníce
Autoevaluace školy	Pedagogické a provozní porady, dotazníky, ankety, rozhovory	1x za 3 roky	Ředitelka a celý kolektiv
Autoevaluace personálu	Dotazníky, ankety, ústní hodnocení	1x ročně	Ředitelka a celý kolektiv

K rozpracování témat pro školní rok budou učitelky využívat tyto materiály:

Školka plná zábavy

Rok s barevnými kamínky, Barevné kamínky, Tématické čtení

V Horních Studénkách 3. 9. 2018

SPECIÁLNÍ PROGRAMY ŠKOLY

Předadaptační a adaptační program

Školní preventivní program

Program environmentální výchovy

Program seznamování s PC

Vzdělávací program – seznamování s anglickým jazykem

PŘEDADAPTAČNÍ A ADAPTAČNÍ PROGRAM

Vstup dítěte do mateřské školy je velkým zásahem do jeho života. Proto je velmi vhodné ho na tuto změnu již předem připravovat. Je to individuální proces, který se týká i rodiny. Aby dítě i rodiče zvládli toto období v klidu a pohodě, nabízí škola předadaptační a adaptační program a vede rodiče k jeho využití.

Dohodneme s rodiči podrobnosti adaptace a poradíme:

- jak dítěti vstup do školy usnadnit
- jak sladit domácí zvyklosti s uspořádáním dne ve škole a v rodině
- jak klidnou ranní přípravou zmírnit nervozitu dětí
- jak navodit pozitivní očekávání dítěte (vyprávění o své návštěvě ve škole, co se mi líbilo, na co a na koho se těším, se kterými hračkami jsem si pohrál, co jsem viděl)
- jakými základními dovednostmi v sebeobsluze dítě vybavit.

Naše škola umožňuje rodičům s dítětem navštěvovat školu ještě před nástupem dítěte do školy:

- společně mohou navštěvovat naši školu v době „zápisu“ dětí v průběhu tzv. „Dne otevřených dveří“, účastnit se her a činností, pobytu venku,
- umožňujeme rodičům seznámit se s učitelkami i personálem, s prostorami školy,

se vzdělávacím programem, se zaměřením školy, řádem školy, uspořádáním dne, se stravovacím režimem, zvláštnostmi školy,

- vhodně upozorňujeme rodiče na psychickou náročnost vstupu dítěte do mateřské školy a na nutnost pozvolné adaptace dítěte za přítomnosti rodičů nebo jiné blízké osoby,
- škola nabízí a poskytuje odbornou literaturu a časopisy k danému tématu,
- pro bezproblémovou adaptaci dítěte organizujeme společná i individuální setkání s rodiči v předem dohodnutou dobu a umožňujeme jim pobývat společně se svým dítětem v prostředí školy – společně si pohrát, zapojit se do života školy, účastnit se programu, při pobytu venku pozorovat nebo se účastnit činností, spolupracovat, konzultovat s učitelkou potřebné poznatky, postup, jak podporovat adaptaci dítěte.

Po nástupu dítěte do naší školy:

- umožňujeme a doporučujeme pobývat rodiči určitou dobu ve škole s dítětem před jeho odchodem, doporučená doba a četnost pobytů rodiče s dítětem se odvíjí od schopnosti dítěte začlenit se do skupiny a pobývat v ní bez příznaků strachu a úzkosti,
- umožňujeme dětem, aby si vzaly z domova oblíbenou hračku a měly ji podle potřeby u sebe,
- doporučujeme zvážit přiměřenou dobu pobytu v mateřské škole, zvláště v období adaptace, neboť její neúměrná délka dítěte zatěžuje,
- nabízíme rodičům možnost ovlivňovat život školy, spolupodílet se na řešení problémů školy, zapojit se do programu školy, navrhnout změny

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

„Klademe si cíle, které vycházejí z potřeb dětí, jejich prožitků a respektují jejich individualitu. Věkově smíšené složení třídy v naší mateřské škole lépe odráží přirozené společenské prostředí. Starší děti jsou samostatnější, mají pocit důležitosti a odpovědnosti, mladší napodobují starší kamarády. Děti jsou k sobě ohleduplné, jsou vedeny k vzájemnému naslouchání.“

Výchovně vzdělávací cíle a kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu sloužící k prevenci společensky nepřijatelných jevů na základě podkladů Ministerstva školství ČR:

sebedůvěra, samostatnost a sebejistota

Postarat se o sebe a o druhé podle svých sil.

Projevovat porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého, chovat se vstřícně, nabídnout pomoc, rozdělit se, vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se...

Zapojit se do úklidu hraček, prostírání stolů, nalévání nápojů, obsloužit se při svačinkách, částečně i při obědě...

podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit

Zapojovat se do cvičení na náradí, s padákem

Provádět dechová cvičení (např. jóga, relaxační pohádky, bublifuk, foukaný fotbal..)

Dramatická cvičení (např. na vnímání svého těla, na uvolnění, na soustředění, honičky, soustředění na tělo a pohyb, na orientaci v prostoru..)

Každodenně pobývat na školní zahradě, nebo chodit na procházky do okolí školy.

Účastnit se her na zahradě či hřišti (např. míčové hry, skákání panáka, škatule,

škatule hýbejte se, kuličky, námětové hry na různé sporty – na fotbal, košíkovou, tenis, provádět sezónní činnosti – klouzání, sáňkování, plavání...)

Tančit, pohybovat se při hudbě, zpívat, rytmizovat.

Pěstovat schopnosti a dovednosti vyjádřit pohybem své pocity.

schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se

Vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se...

Brát na vědomí postižené spoluobčany a reagovat na jejich přítomnost přirozeně.

Osvojovat si pravidla zdvořilého chování, spolupracovat ve skupině i se skupinou.

Znát a dodržovat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině.

Přizpůsobit své chování tak, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví těch společenství v nichž žije.

Uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí.

seberozvíjení

Znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví.

Rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví.

Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit, napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva) – řešit modelové situace v námětových hrách.

Mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků).

Vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné.

Znát pravidla společného soužití ve skupině.

Hodnotit své chování i chování druhých.

Mít a hájit vlastní názor.

Akceptovat kompetentní autoritu.

Vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav.

Přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy.

Vědět, že je více možností řešení konfliktů.

Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad.

Chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí.

motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům

Probouzet aktivní zájem, objevovat, uplatňovat a ukazovat co umím, zvládnou, dokážu.

Mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy.

Uvědomovat si různost projevu citového života.

Chovat s empatií a respektem k citovému životu svému i cizích.

Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad.

Vědět, že sdělení pocitu mu pomáhá.

Mít a umět hájit svůj názor.

rozvoj tvořivosti a estetického cítění

Dramaticky, výtvarně a pohybově vyjadřovat své představy, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity.

Navozovat situace, kdy děti reagují individuálně (lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně).

Aktivně poznávat, poznatky a zkušenosti využívat prakticky.

systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého

životního stylu, zdravotní prevence

Hledání odpovědí na otázky typu Co by se stalo, kdyby...

Řešení modelových situací (např. ztratil jsem se, oslovil mě neznámý člověk na ulici...)

Tematické vycházky (např. k hasičské zbrojnici, k ordinaci lékaře, k lékárně, k policejní stanici).

Návštěva příslušníka Městské policie v oddělení MŠ – beseda

Vyhledávání souvislostí mezi výživou a zdravím (otázky typu „Co se stane když“, námětové hry – na vaření, na obchod, na restauraci...)

PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Na životní prostředí lze pohlížet jako na výtvar přírodních sil, jako na naše okolí, které vzniklo bez zásahů člověka (životní prostředí v užším smyslu) nebo jako na prostředí, které vzniklo vzájemným spolupůsobením přírody a člověka (životní prostředí v širším smyslu).

Člověk je součástí životního prostředí. Z jeho pouhé součásti se však stal i jeho formujícím činitelem a to nejprve v lokálním a regionálním měřítku až po jeho dnešní schopnost ovlivňovat životní prostředí globálně. Tato schopnost s sebou nutně nese i odpovědnost člověka za životní prostředí a je neustále třeba mít na paměti, že i když člověk dokáže své prostředí přetvářet, a to i nevratným způsobem, stále zůstává a vždy zůstane jeho součástí a jako takový je na něm závislý. Proto se musí snažit o dosažení rozvoje, který by byl trvale ekologicky udržitelný a nesmí znemožňovat jiným živým tvorům existenci na této planetě.

Výchova odpovědného přístupu k životnímu prostředí se musí stát součástí výchovy dětí. S ohledem na věk dětí navštěvujících mateřskou školu se program zaměří spíše na jednotlivá témata a má vést k základním návykům ekologického chování. Témata zahrnou pouze nejdůležitější faktografické údaje, které jsou přiměřené věku dítěte, a zaměří se spíše na praktické příklady popř. hry. Nepředpokládá se širší probírání témat v jejich vzájemné souvislosti ani způsoby vzájemného ovlivňování jednotlivých složek životního prostředí, které klade velké nároky na abstraktní myšlení dítěte a vyžaduje nejprve osvojení si základních poznatků.

Důraz chceme klást také na vštěpování základních návyků ekologického chování a to zejména těch, které lze provádět v souvislosti provozem mateřské školy.

I. Jednotlivá výuková témata

1. Člověk jako součást životního prostředí

Úvodní téma. Cílem je, aby děti pochopily, že i ony jsou součástí přírody, také potřebují vodu a vzduch.

2. Ekosystém

Ekosystém je funkčním celkem přírody, vyjadřuje vzájemnou vyváženost jednotlivých složek přírody a jejich závislost. Děti by si měly uvědomit, že je třeba chránit všechny složky přírody, protože stačí zhoršení jedné z nich, aby se to projevilo i v ostatních složkách – ochrana půdy, vody, ovzduší, fauny a flory.

Velké ekosystémy – tropické deštné pralesy, mořské ekosystémy, savany.

Lokální ekosystémy – rybník, les, mokřad, louka.

3. Klima

Téma by se mělo zaměřit na vysvětlení různorodosti podnebí na Zemi – podnební pás polární, chladný, mírný, subtropický, tropický suchý a tropický vlhký a na střídání ročních období.

Popsat jednotlivá podnebná pásma – zda je tam teplo nebo zima, vlhko nebo sucho, zda se tam střídají roční období nebo ne. Ukázat, jak se charakteristika podnebí v různých oblastech promítne do místní fauny a flory – jaké tam rostou rostliny a žijí zvířata (arktické oblasti, tundra, lesy mírného pásu, subtropické oblasti např. Středozemního moře, pouště, savany, tropické deštné pralesy) – poznat typická zvířata jednotlivých oblastí (lední medvěd, tučňák, sob, opice, lvi, sloni). Jak podnebí ovlivňuje způsob života lidí – co pěstují a co jedí, jak se oblékají, zda musí doma topit apod.

Návrhy:

- „Cesta přes zeměkouli“, práce a globusem, atlasem, mapami
- „Meteorolog“ – cílem je seznámit s různými druhy počasí
- založení kalendáře počasí
- mapa oblohy, grafické zpracování
- pranostiky

4. Půda

Půda představuje svrchní úrodnou vrstvu litosféry, jako taková vytváří nezbytný základ a stanoviště pro veškerý život na Zemi. Vysvětlit, že půdy jsou různě úrodné (hlinité černozemě nížin – obilí, zelenina, půdy v podhorských a horských oblastech – brambory, pastviny). Jak se zemědělci starají o půdu – orba, hnojení, zavlažování, setí, sklizeň. Jak je půda ohrožena – např. eroze (vlivem vody, větru), vysokou chemizací půdy, zasolování půdy, zabírání půdy pro stavební účely. Jak se naopak půda chrání – různorodost krajiny.

Návrhy:

- „Malí zahrádkáři“ – sázení, plení, zalévání, sklizeň, v zimě zaset semínka do truhlíku – např. řeřicha, pažitka
- děti se mohou ve třídě starat o nenáročné druhy pokojových květin
- „Které živočichy můžeme najít v půdě“ – mravenci, žížaly, brouci - pozorování s lupou
- sušení ovoce, semínek dýně

5. Voda

Koloběh vody v přírodě – mraky, déšť, prameny, potoky, řeky, moře, odpařování vody, mraky... Skupenství vody – led, voda tekoucí, vodní pára. Voda sladká a slaná. Kde se voda vyskytuje v přírodě – řeky, jezera, rybníky, moře, ledovce, voda podzemní. Proč je voda důležitá pro život.

Voda podzemní a povrchová, zvláštní typy vody – např. vody léčivé, minerální, termální. Voda čistá a znečištěná – jaké jsou zdroje znečištění vody (zemědělství, průmysl, domácnosti), jak se naopak čistota vody chrání (stavba čistíren odpadních vod, šetření s vodou, omezování nadlimitních odběrů vody).

Mají lidé všude na světě dost vody?

Kde se bere pitná voda, jak se upravuje a jak se dostává do domů, co se děje s vodou po jejím použití.

Návrhy:

- pokusy s vodou – rozpouštění sněhu a ledu, unikající pára z vařící vody, její zachytávání na sklíčko a kondenzace páry, Archimedův zákon
- život v moři a život v řekách; rybaření
- jak šetřit vodou, začlenit do úkolů hospodářů

6. Ovzduší

Ovzduší je plynným obalem Země, jaké jsou jeho základní složky – dusík, kyslík, oxid uhličitý, vodní páry.

Proč je vzduch důležitý? – zadržíme dech a zkusíme, jak dlouho bez kyslíku vydržíme. Jaké jsou zdroje znečištění ovzduší – průmysl, doprava, hoření, tlení. Kde je vzduch čistší a kde je naopak znečištěný.

Jak se chrání čistota ovzduší – auta mají katalyzátory, užívání veřejné dopravy,

domácnosti užívají ušlechtlejší paliva, odsíření elektráren.

7. Rostliny a živočichové

Na Zemi vedle nás žijí i jiní tvorové – rostliny a živočichové. Poznat základní druhy rostlin – byliny, keře, stromy a jejich hlavní části a k čemu tyto části slouží – kořen, stonek, listy, květ, plod. Význam rostlin – význam estetický, v potravním řetězci, fotosyntéza, hospodářské využití. Poznat základní druhy živočichů – hmyz, ryby, obojživelníky, ptáky, savce. Ukázat různorodost fauny a flory – velikostí (stromy/tráva, slon/brouk), místem a prostředím, kde žijí (tučňák/zebra, lišejníky/tropické pralesy), tvarem, zbarvením.

Které rostliny a živočichy člověk využívá – pěstování obilí, zeleniny, čaje, subtropického ovoce, květin, bavlny..., chov hovězího a vepřového dobytka, drůbež, chov ryb.

Některé rostliny a živočichové jsou ohrožení – zvláštní ochrana, nesmí se lovit/sbírat, ohrožovat jejich přirozená stanoviště (např. medvědi, kamzíci, vlci, kormoráni, čápi, velryby, medvídek koala aj.)

Jaké lidé doma pěstují rostliny a chovají zvířata.

Návrhy:

- návštěva ZOO
- děti se učí poznávat rostliny (atlas rostlin)
- encyklopedie zvířat
- jak se chovat ke zvířatům, týraní zvířat
  - návštěva na kozí farmě
  - pozorování zvířat v oboře vedle MŠ

8. Les

Les je jedním z nejdůležitějších ekosystémů, protože představuje domov pro velkou část rostlin a živočichů, pohlcuje velké množství oxidu uhličitého a produkuje kyslík.

V ČR zabírají lesy asi jednu třetinu rozlohy země.

Jaké máme druhy lesů ve světě – lesy mírného pásu, lesy subtropické, deštné pralesy.

Podle výškového členění v ČR máme lesy listnaté, smíšené a jehličnaté. Jaké v lese žijí zvířata a rostou rostliny. Proč by les neměl být monokulturní.

Různé typy lesů – např. lesy zvláštního určení na místech ohrožených erozí nebo místech přirozené akumulace spodních vod, lesy hospodářské, lesy rekreační.

Jak se les využívá – k těžbě dřeva, sběr hub a lesních plodů, k rekreaci. Jak se musí majitelé o les starat – mají omezené limity těžby, povinnost obnovovat les, bránit šíření lesních škůdců apod.

Obecné užívání lesů – každý má právo vstupovat do lesa bez ohledu na to, kdo je majitelem. Má právo sbírat lesní plody, klestí apod. pro svou osobní potřebu. Jak se máme v lese chovat, co se v lese nesmí dělat.

Návrhy:

- sběr kaštanů a žaludů pro lesní zvěř, atlas hub
- návštěva lesa v okolí školky (zdobení stromu pro lesní zvířata na zimu)

9. Příroda a krajina

Cílem je ukázat rozmanitost krajiny – nížiny, pahorkatiny a hornatiny, podhorské oblasti, velehory, jaký má dopad členitost krajiny na využívání krajiny, jaké tam rostou rostliny a žijí živočichové. Krajina může být různou měrou ovlivněna člověkem – méně ovlivněné oblasti s menší hustotou obyvatel (podhorské a horské oblasti), vysoce urbanizovaná krajina, intenzivní zemědělství v nížinách.

Snaha o zachování rozmanitosti krajiny – remízky, lesy i v zemědělských oblastech, mokřady, vodní plochy, takové plochy mají vytvořit stanoviště pro rostliny a živočichy.

Obecná ochrana přírody a krajiny – umísťování nových staveb má být v souladu s charakterem krajiny, kácet stromy lze jen na povolení a žádá se náhradní výsadba apod.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny – ochrana zachovalých částí krajiny: Národní parky

(Krkonoše, Šumava, Podyjí, České Švýcarsko), Chráněné krajinné oblasti (Jeseníky, Beskydy, Moravský Kras, Litovelské Pomoraví aj.) – jaké činnosti jsou v takových oblastech zakázány nebo omezeny, jak se mají chovat návštěvníci. Ochrana malých území nebo přírodních útvarů (např. (národní) přírodní rezervace, (národní) přírodní památka) – slouží k ochraně např. mokřadů, rybníků, jeskyní, skalních útvarů, stanovišť vzácných rostlin a živočichů.

Návrhy:

- „Pojedeme na výlet, na dovolenou“
- roční období – jak se projevují v přírodě, co je pro ně typické

10. Odpady

Jak odpady vznikají – v domácnosti, v průmyslu a zemědělství. Jak se s odpady nakládá – skládkování, spalování, recyklace – které způsoby jsou ekologičtější a proto preferované. Které materiály se recyklují. Co se děje s odpadem, když ho vyhodíme do popelnice. Zvláštní nakládání s nebezpečnými odpady (baterie, barvy, léky apod.).

Možnosti recyklace ve městě – zvláštní kontejnery na sídlištích na sklo, papír, plast. Proč by se neměly vyhazovat nebezpečné odpady do popelnic (barvy, ředidla, baterie, léky) – povinnost prodejců tyto materiály zpět odebírat.

Vratné a nevratné obaly – sklo a plast apod.

Návrhy:

- zapojení školy do soutěže ve sběru papíru
- jak můžeme třídit odpad v MŠ – založení odpadových krabic podle barev (papír a ostatní odpad)
- vrácení použitých baterií v obchodě
- sběr plastových vršků

11. Příroda ve městě

Srovnání životního prostředí ve městě a na venkově. Město – vysoce urbanizovaná krajina, vysoká zalidněnost, vysoké zatížení životního prostředí. Přírodní prvky ve městech – parky, botanické a zoologické zahrady, okolí řek, zahrádky u rodinných domků. Vesnice – méně lidí a menší zatížení přírody, louky, pole, lesy. Jaká zvířata žijí na venkově a jaká ve městě.

Jak se chovat ve městě, aby se životní prostředí nezhoršovalo – používání veřejné dopravy nebo kol, budování cyklostezek, obnovování veřejné zeleně.

Návrhy:

- poznávání přírody v městských parcích a zahradách (pozorování)

II. Celoroční programy

Podněcovat k ekologizaci provozu – formou šetření vodou, energií, tříděním odpadu, péče o zeleň.

Navazovat další kontakty se zařízeními zabývajícími se ekologickou výchovou.

Návrhy:

- umístění krmítka pro ptáčky, příprava krmení
- zdobení stromu pro zvířata
- pěstování, květin a bylinek
- třídění odpadu ve třídách

PROGRAM SEZNAMOVÁNÍ S PC

1. Hygienické požadavky

PC - minimální plocha na 1 pracovní místo je 2 m². Úprava stěn, stropu a podlahy musí být ve světlých barvách. Podlaha musí být snadno čistitelná, bez koberce. Teplota vzduchu se pohybuje v rozmezí 20 – 26° C, relativní vlhkost v rozmezí 40 – 60 %.

Obrazovka počítače musí být nastavena tak, aby ve směru pohledu na obrazovku nebyly oslňující plochy, např. okna, prosklený nábytek. Také nesmí docházet k odrazu, odlesku zdroje osvětlení.

Osvětlení: musí být možnost regulace denního světla žaluziemi. U umělého osvětlení je nejvhodnější nepřímé osvětlení, např. zářivky s bílým světlem, vybavené rozptylovými kryty. Minimální hladina umělého osvětlení je 300 luxů.

Pracovní místo: pracovní stůl, sedadlo i umístění monitoru musí odpovídat rozměrům dítěte. Výška stolu je přibližně 70-85 cm nad podlahou. Povrch pracovní desky musí být matný, ve světlých barvách. Klávesnice a myš může být umístěna na stole nebo výsuvné desce. Vzdálenost monitoru od roviny očí musí být 50-60 cm, horní okraj monitoru má být ve výšce očí. Výška sedací plochy musí být individuálně nastavitelná a mechanicky zajištěna. Sedadlo musí mít zadní opěrku.

2. Požadavky pro předškolní dítě

Doba strávená u PC či tabletu nesmí u jednoho dítěte přesáhnout dobu 15 minut za den. Dítě pracuje pod dohledem učitelky.

Obsah vzdělávání (konkrétní hru či aplikaci) určuje učitelka dle svého plánu výchovně vzdělávací práce.

Učitelka dbá na správné držení těla dítěte – rovná záda, přímý pohled na obrazovku...

Dítě by mělo „být ohleduplné a umožnit hru dalším kamarádům; vědět, že PC či tablet je jenom přístroj, který nám slouží, když ho potřebujeme, a že v MŠ je spousta dalších zajímavých možností k hraní, zábavě i učení!“.

3. Postup seznámení

- seznámení se základními pojmy, PC a jejich částmi:

monitor – (obrazovka) „jako náš pracovní stůl, na kterém leží různé předměty: papír, tužka, pastelky...“,

klávesnice – slouží jen k psaní písmen a číslic,

myš (myška nebo myšátko) – která nám slouží jako naše ruce, myši bereme předměty ze stolu (obrazovky) do ruky,

reproduktory – („bedničky“), které nám umožňují „slyšet“ zvuky.,

Seznámení dítěte s PC jako s elektrickým přístrojem – nebezpečím úrazu

- seznámení s operačním systémem:

na obrazovce jsou různé „předměty“ = **ikony**, obrázky. Tyto obrázky něco představují, něco nám říkají, představují se...spouští programy a aplikace, (ikona ukazující čas, ikona sledování lupou, focení, apod.)

- seznámení se způsobem práce s myší u PC:

Levé tlačítko – říká : - vyber (jednou)

- proved' akci (dvojitě)

- uchop a vleč (stisk se současným pohybem myši)

- prakticky provádí dítě

Pravé tlačítko – říká : - ukaž, co umíš (objeví se nabídka)

- prakticky provádí učitelka

- **obsluha konkrétního programu, aplikace:**

po zvládnutí základů - seznámení s možnostmi jednotlivých herních softwarů, dále dle schopností dítěte.

4. Software školy pro práci s dětmi

PC: VŠEZNÁLEK to ví, KLUBÍČKO HER 1+2, ČÍM BUDU, BERUŠKA a domácí zvířátka, KRTEK, ALÍK než půjdu do školy, ALÍK pojd' si hrát, ALÍK můj první slabikář, Malá módní návrhářka, Pexesa, Omalovánky...

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – SEZNAMOVÁNÍ S ANGLICKÝM JAZYKEM

Cíl projektu:

- probudit zájem o cizí jazyk
- propojit cizí jazyk s aktivní zábavou a hrou
- podporovat v dětech radost z komunikace v cizím jazyce
- uvést děti do mluvené angličtiny
- vytvářet situace, kdy děti pocítí přirozenou potřebu reagovat na verbální anglický projev učitelky či kamaráda
- upevňovat základní anglické vazby využitím písniček, říkadel, pohádkových příběhů, her a omalovánek

Metodické materiály:

- *Cookie and friends A* (V. Reilly) – metodická příručka A z řady Oxford university press

Obsah vzdělávání:

- výuka je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a sleduje základní cíle předškolního vzdělávání
- hry a činnosti zaměřující se na rozvoj dětí po stránce intelektuální, osobnostní, sociální, morální a fyzické
- obsah jednotlivých lekcí:
  - barvy
  - lidské tělo
  - hračky
  - číslovky 1 – 6
  - oblečení
  - zvířata
  - jídlo

Organizace:

- skupina nejstarší věkové skupiny podle zájmu rodičů
- výuku vede kmenová učitelka základní školy
- výuka probíhá: říjen – červen
1x týdně v určený den
- výuka probíhá odděleně

Souvislost se vzdělávacími oblastmi

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových schopností
- zdokonalování hrubé a jemné motoriky
- manipulace a jednoduché úkony s předměty

Dítě a psychika:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností
- osvojení si dovedností předcházející čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další verbální i neverbální sdělení

- rozvoj tvořivosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj dovedností vyjádřit pocity a prožitky

Dítě a ten druhý:

- rozvoj vztahů k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost:

- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- rozvoj základní kulturně společenských postojů, návyků a dovedností

Dítě a svět:

- seznamování se s místem a prostředím a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie učebnice *Cookie and Friends* vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a svými cíli a zaměřením vytvářejí základy klíčových kompetencí dětí: kompetence k učení (kkU), kompetence k řešení problémů (kkŘP), kompetence komunikativní (kK), kompetence sociální a personální (kSaP), kompetence činnostní a občanské (kČaO).

Níže uvedené činnosti dětí i metody a formy práce učitelů svou povahou vytvářejí základy či podněty pro utváření všech nebo několika klíčových kompetencí dětí.

V závorce jsou uvedeny jen ty, které u dané činnosti či strategii převažují.

Dítě:

1. zabývá se cvičeními na rozvoj hrubé motoriky (hry a písničky s pohybem) a postupně se propracuje k rozvoji jemné motoriky pomocí pracovních listů (ovládání tužky) kkU, kK
2. vylepšuje si koordinaci oko – ruka kkU, kkŘP
3. vytváří si základní dovednosti pro základy psaní v bludištích a při vybarvování kkU
4. hraje příběh podle návodu obrázkových karet kK
5. objevuje, že obrázky nesou stejný význam jako slova kkŘP
6. pracuje s listem papíru jako při jiných předškolních činnostech kkU
7. doplňuje pracovní list v osmé hodině každé lekce kkŘP
8. ukládá si pracovní listy do Portfolia kkU
9. kategorizuje slovní zásobu do pracovního listu, čímž si upevňuje a zosobňuje učivo kkU
10. třídí slovní zásobu do krabic podle témat kkU, kkŘP
11. pracuje na poslechu, mluvení a výslovnosti v okamžiku, když už je dostatečně zběhlé v tomtéž v mateřském jazyce kK
12. upevňuje si jazyk za pomoci komunikačních interakcí ve skupině kSaP
13. je uvedeno do mluvené angličtiny pomocí příběhů kK
14. rozvíjí svou výslovnost a intonaci pomocí písni, říkanek a mluveného slova v příbězích učebnice kK
15. učí se využívat svůj hlas k projevu své nálady kSaP
16. učí se pohybem vyjádřit smysl anglických slov kkŘP

17. vyjadřuje pocity postav příběhů pomocí vyrobených obličejů kSaP
18. vyrábí si postavičky příběhů pomocí modelíny a rozvíjí tak hrubou motoriku kČaO
19. učí se počítat do 6 v kontextu počítání a třídění věcí kolem sebe kkŘP
20. pracuje na základních matematických dovednostech, jako je pozorování geometrických tvarů, řazení, rozlišování rozdílů a podobně kkŘP
21. učí se pojmenovat barvy ve svém přirozeném prostředí kkU

